

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Sprawozdanie z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego
Kapitał Ludzki 2007-2013**

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Rodzaj sprawozdania (należy wstawić znak x w kratce obok jednej z opcji od A do C)			
A. Sprawozdanie okresowe	x		
B. Sprawozdanie roczne			
C. Sprawozdanie końcowe			
2. Okres sprawozdawczy	I półrocze 2015 r.		
3. Numer Priorytetu PO KL	Priorytet VI <i>Rynek pracy otwarty dla wszystkich</i> Priorytet VII <i>Promocja integracji społecznej</i> Priorytet VIII <i>Regionalne kadry gospodarki</i> Priorytet IX <i>Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach</i>		
4. Nazwa Instytucji Pośredniczącej	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie		
5. Dane osoby sporządzającej sprawozdanie:			
	Imię i nazwisko	w części rzeczowej	w części finansowej
	Nr telefonu	Barbara Marzec Alicja Ciorgoń Izabela Gołębiowska (81) 441 68 44 (81) 441 68 44 (81) 441 68 45	Barbara Marzec Alicja Ciorgoń Izabela Gołębiowska (81) 441 68 44 (81) 441 68 44 (81) 441 68 45
	Adres poczty elektronicznej	barbara.marzec@lubelskie.pl alicja.ciorgon@lubelskie.pl izabela.golebiowska@lubelskie.pl	barbara.marzec@lubelskie.pl alicja.ciorgon@lubelskie.pl izabela.golebiowska@lubelskie.pl

II. PRZEBIEG REALIZACJI PRIORYTETU

1. Analiza stopnia osiągnięcia oczekiwanych efektów oraz wartości docelowych wskaźników w podziale na cele szczegółowe

W I półroczu 2015 r. odnotowano wyraźny postęp rzeczowy w realizacji wszystkich obszarów wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim. Przede wszystkim należy podkreślić kontynuację wzrostu wykonania wskaźników. Zdecydowana większość wskaźników realizowanych w ramach Priorytetów VI – VIII PO KL została osiągnięta na poziomie powyżej 100% wartości docelowej. Jedynie Priorytet IX PO KL charakteryzuje się niższym stopniem osiągnięcia wskaźników produktu. Szczegółowe dane dotyczące stopnia realizacji poszczególnych wskaźników znajdują się w załączniku nr 1 do przedmiotowego sprawozdania.

Wskaźniki produktu w podziale na cele szczegółowe

PRIORYTET VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*

W ramach Priorytetu VI PO KL oprócz jednego, wszystkie wskaźniki zostały osiągnięte na poziomie znacząco przewyższającym poziom 100% wartości docelowej.

Projekty w ramach Priorytetu VI przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu:

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy:

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu – 113,90% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działania – 220,12% wartości docelowej realizacji

wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźników wynika przede wszystkim ze specyfiki prowadzonych w ramach projektów działań aktywizacyjnych (w tym właściwej diagnozy potrzeb uczestników) prowadzących do poprawy sytuacji osób bezrobotnych czy nieaktywnych zawodowo oraz sytuacja na rynku pracy. W latach 2009-2013 sytuacja na rynku pracy pogorszyła się i liczba bezrobotnych systematycznie rosła, natomiast od roku 2014 można zauważyć tendencję malejącą. Na koniec 2014 roku, w województwie lubelskim zarejestrowanych było 116 869 osób bezrobotnych, tj. o 17 173 osoby (12,8%) mniej w porównaniu z 2013 rokiem. Natomiast według stanu na 30 czerwca 2015 roku zarejestrowanych osób bezrobotnych było 104 498 czyli, tj. o 12 371 osób (10,59%) mniej w porównaniu z 2014 rokiem.

W odniesieniu do wskaźnika *Liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działania* wysoki stopień realizacji wskaźnika wynika m.in. z wprowadzenia w Planie działania na lata 2010 - 2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3 PO KL kryterium dostępu, które zakładało obowiązkową formę wsparcia dla uczestników w postaci Indywidualnego Planu Działania.

Z badania ewaluacyjnego zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie przez firmę PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO* wynika, iż brak zindywidualizowanego podejścia do uczestników ma negatywny wpływ na dopasowanie wsparcia do ich potrzeb i na skuteczność pomocy. Jeśli bowiem na wejściu do projektu nie zdiagnozuje się dobrze potrzeb jego odbiorców, w szczególności ich specyficznej sytuacji społeczno-zawodowej, efektywność dalszych form pomocy będzie ograniczona. Należy jednakże zauważyć, że niski poziom kompleksowości i indywidualizacji pomocy miał miejsce głównie na początku realizacji PO KL. Zgodnie z danymi w niniejszym raporcie w ramach Priorytetu VI PO KL 12% uczestników skorzystało ze wsparcia w postaci IPD, zaś zgodnie z badaniem PAG realizowanym na zlecenie MliR (*Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 – II etap*) takich osób było 11%. Jak wynika z II etapu badania *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013* w odniesieniu do ogółu badanych uczestników projektów w kraju: (...) *W stosunku do poprzedniego etapu badania odsetek respondentów, których kwalifikowano do projektu bez sprawdzenia ich umiejętności i potrzeb jest niższy i wynosi 33%, poprawa nastąpiła szczególnie w Priorytecie VI, gdzie bez sprawdzenia umiejętności kwalifikowano 23% respondentów (poprzednio 38%). Umiejętności sprawdzano częściej niż przed rokiem w prawie wszystkich województwach. Szczególnie duża poprawa nastąpiła w województwie m.in. lubelskim.*

Biorąc pod uwagę ocenę przydatności wsparcia (wg. *Badania skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 – II etap*) wsparcie w postaci IPD zostało ocenione na poziomie 3.3 (w 4-stopniowej skali, gdzie 4 oznacza ocenę „zdecydowanie tak”, 3-„raczej tak”). Najwyżej tę formę wsparcia oceniały kobiety, osoby młode w wieku 15-24 lata oraz osoby z wykształceniem najwyżej średnim. Zgodnie z badaniem zrealizowanym na zlecenie UMWL w Lublinie w województwie lubelskim IPD zostało ocenione przez osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo na poziomie 3,08.

Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy – 151,92% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźnika wynika przede wszystkim z dużego zaangażowania pracowników publicznych służb zatrudnienia w proces szkolenia. Dodatkowo większość powiatowych urzędów pracy w województwie lubelskim zatrudniło nowych pracowników, którzy skorzystali ze szkoleń. Większość realizowanych projektów w ramach ostatnich konkursów dotyczy wyłącznie, bądź w głównej mierze typu projektu *upowszechnianie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, m.in. poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy*. Ponadto wskaźnik osiągnięto na tak wysoką skalę ze względu na adekwatność wsparcia do potrzeb ww. grupy docelowej.

Liczba osób, które uzyskały środki na podjęcie działalności gospodarczej – 156,53% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje – 157,07% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoka wartość osiągniętych ww. wskaźników wynika z bardzo dużego zainteresowania potencjalnych uczestników projektu dotacjami na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zdecydowaną większość w ramach ww. wskaźników stanowią mężczyźni. W ramach dotychczas realizowanych projektów zainteresowanie grup docelowych znacznie przewyższa dostępne w ramach działania środki. Potwierdzenie powyższego wniosku można odnaleźć w wynikach badania zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie przez Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego Badania i Szkolenia Ewa Joachimczak – lider konsorcjum, Fundacją im. Królowej Polski Św. Jadwigi - partner konsorcjum pn. *Ocena skuteczności i trwałości wsparcia skierowanego na rozwój przedsiębiorczości w projektach realizowanych w ramach PO KL na terenie województwa lubelskiego*, które wskazuje, iż „(...) *W badanym okresie w projektach realizowanych w ramach analizowanych Działania/Poddziałania*

PO KL przyznano 9017 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a więc średnio ok. 1800 rocznie. Zdecydowana większość (81,3%) dotacji przyznana została w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL. Zdecydowana większość uczestników projektów (58,7%) nie zdecydowała się na rozpoczęcie działalności bez wsparcia finansowego. Trochę ponad 1/3 (36,6%) uczestników projektów, którzy otrzymali dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej, założyłoby ją także wtedy, gdyby jej nie otrzymała”.

Ponadto jednym z elementów wpływających na wzrost liczby udzielonych dotacji może być wprowadzenie przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania w ramach Priorytetu VI w odniesieniu do Poddziałania 6.1.3 POKL wskaźnika efektywności zatrudnieniowej.

W ramach celu szczegółowego 1 występują tylko w przypadku wskaźnika *Liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych* poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi poniżej 100%

***Liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych* – 48,94%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Stopień realizacji ww. wskaźnika wynika z faktu, iż pierwszy konkurs, w ramach którego uczestnicy otrzymaliby jednorazowe pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej został ogłoszony w III kwartale 2012 roku. W ramach przedmiotowego konkursu wpłynął jeden wniosek o dofinansowanie projektu, który został odrzucony na etapie oceny merytorycznej. W roku 2013 WUP w Lublinie ponownie ogłosił konkurs, w ramach którego została podpisana 1 umowa (listopad 2013 r.), której realizacja rozpoczęła się w 2014 roku. Prognozuje się, iż wartość docelowa wskaźnika produktu zostanie osiągnięta, ponieważ beneficjent założył, iż w ramach przedmiotowej umowy 51 skorzysta z instrumentów zwrotnych i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 108,52% wartości docelowej.

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

***Liczba osób w wieku 15-24 lata, które zakończyły udział w projektach* – 124,29%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

***Liczba osób w wieku 15-24 lata zamieszkujących tereny wiejskie, które zakończyły udział w projektach* – 128,84%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

***Liczba osób w wieku 15-24 lata, które otrzymały bezzwrotne dotacje* – 150,67%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

W odniesieniu do dwóch pierwszych wskaźników najliczniejszą grupę reprezentują kobiety, ich udział oscyluje w granicach 58%. Inaczej sytuacja prezentuje się w odniesieniu do wskaźnika dot. *liczby osób w wieku 15-24 lata, które otrzymały bezzwrotne dotacje*, gdzie zdecydowaną większość stanowią mężczyźni, tj. 63,56% ogółu.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźników wynika z dużego zainteresowania osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo udziałem w oferowanych formach wsparcia, m.in.: pracach interwencyjnych, dotacjach na podjęcie działalności gospodarczej, szkoleniach, stażach. Dodatkowo istotny wpływ na wysoki stopień realizacji ww. wskaźników wynika przede wszystkim z wprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu określających minimalny % udziału osób młodych w realizowanych projektach. Największy udział w realizacji powyższych wskaźników ma Działanie 6.1, Poddziałanie 6.1.3, gdzie zastosowano kryterium dostępu obligujące Wnioskodawców do objęcia wsparciem aż w 25% wielkości grupy docelowej – osób w wieku 15-24 lata. Kryteria obligujące kierowanie wsparcia do osób młodych stosowane są również w ramach Działania 6.2: 30% uczestników projektu stanowią osoby w wieku 15-24 lata. Ze specyfiki województwa wynika, iż znaczna część zarejestrowanych bezrobotnych to osoby młode. W ewidencji urzędów pracy na koniec czerwca 2015 r. zarejestrowanych było 17 462 osoby bezrobotne do 25 roku życia. Bezrobotni tej grupy w odniesieniu do całej populacji bezrobotnych stanowili 16,71%. Większość ludności województwa mieszka na terenach wiejskich – 1 158 179 (tj. 53,6% ogółu mieszkańców), zaś w miastach 1 000 964 (46,4%), zatem znaczną część uczestników projektu stanowią osoby z terenów wiejskich. Wskazane powyżej przesłanki istotnie przyczyniły się do wzrostu poziomu realizacji ww. wskaźników.

W ramach celu szczegółowego 2 nie występują wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi poniżej 100%.

Cel szczegółowy 3: Zmniejszanie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych zamieszkujących na obszarach wiejskich)

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

Liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które zakończyły udział w projektach – 158,40% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które zakończyły udział w projekcie w tym:

Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach – 117,37% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które zakończyły udział w projektach – 377,96% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób z terenów wiejskich, które zakończyły udział w projektach – 241,25% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które otrzymały bezzwrotne dotacje – 260,27% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały bezzwrotne dotacje – 281,71% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które otrzymały bezzwrotne dotacje – 624,78% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób z terenów wiejskich, które otrzymały bezzwrotne dotacje – 393,17% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

W odniesieniu do wskaźników, które związane są z bezzwrotnymi dotacjami najliczniejszą grupę stanowią mężczyźni od 58-61% ogółu. Wyjątek stanowią osoby niepełnosprawne, które uzyskały bezzwrotne dotacje, gdzie dominują kobiety i stanowią prawie 55% ogółu. W celu zwiększenia udziału kobiet rozpoczynających pracę „na własny rachunek”, w Planach działania w ramach Działania 6.2 PO KL Instytucja Pośrednicząca wprowadzała kryteria strategiczne premiujące udział kobiet w projektach.

Jak wynika z badania zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie przez *Zachodniopomorską Pracownię Badawczą Marta Rzeczkowska-Owczarek – Lider konsorcjum, Zachodniopomorską Grupę Doradczą Sp. z o.o. – Partner konsorcjum pn. Ocena sytuacji kobiet w województwie lubelskim w kontekście wsparcia oferowanego w ramach PO KL* podmioty gospodarcze zakładane przez kobiety wykazują się większą trwałością. Wynika to z tego, iż kobiety mają bardziej zachowawcze nastawienie oraz większą potrzebę stabilizacji, a co za tym idzie są mniej chętne do podejmowania ryzykownych przedsięwzięć – również tych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Prawidłowość ta przekłada się również na to, iż mniej kobiet w porównaniu z mężczyznami podejmuje się założenia własnej firmy.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźników wynika, zarówno z dużego zainteresowania ze strony potencjalnych uczestników ww. grup proponowanymi formami wsparcia, atrakcyjności form wsparcia, jak również ze struktury bezrobocia w województwie lubelskim charakteryzującej się dużą liczbą osób bezrobotnych z ww. grup. Według stanu na koniec czerwca 2015 r. spośród 104 498 osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego 4,63% stanowiły osoby niepełnosprawne, 54,50% stanowiły osoby zamieszkałe na wsi, a 63,17% długotrwale bezrobotni. Dodatkowo istotny wpływ na wysoki stopień realizacji ww. wskaźników wynika przede wszystkim z wprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu określających minimalny % udziału osób niepełnosprawnych, zamieszkałych na wsi oraz długotrwale bezrobotnych. w realizowanych projektach.

Ponadto wysoki stopień realizacji dot. również wskaźnika: **Liczba projektów wspierających rozwój inicjatyw lokalnych** - 109,30% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. Popularność wśród wnioskodawców Działania 6.3 PO KL, w ramach którego realizowany był powyższy wskaźnik, wynikała z istnienia potrzeby działań lokalnych w obszarze zatrudnienia.

W ramach celu szczegółowego 3 nie występują wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi poniżej 100%.

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

Liczba osób w wieku 50-64 lata, które zakończyły udział w projektach – 105,53% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób w wieku 50-64 lata, które otrzymały bezzwrotne dotacje – 168,60% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień osiągnięcia ww. wskaźników wynika z wprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą PO KL w Planach działania w ramach Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3 zarówno kryteriów dostępu, jak i kryteriów strategicznych określających % udział osób powyżej 50 roku życia, które powinny zostać objęte wsparciem w ramach projektu. Dodatkowo w Działaniu 6.2 PO KL w Planie działania na 2012 r. zostało wprowadzone kryterium dostępu 25% uczestników projektu stanowią osoby powyżej 50 roku życia oraz ogłoszenie wyodrębnionego konkursu, gdzie wsparcie kierowane było wyłącznie do osób w wieku 50+. Również w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL IP PO KL wprowadzała kryteria dostępu, które przyczyniły się do wzrostu poziomu realizacji ww. wskaźników np. *Grupę docelową w projekcie stanowią w co najmniej 25% osoby w wieku powyżej 50 roku życia.*

Taki stopień realizacji wskaźnika stanowi tym większy sukces, gdyż jak wynika z badania ewaluacyjnego zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie pn. *Ocena skuteczności i trwałości wsparcia skierowanego na rozwój przedsiębiorczości w projektach realizowanych w ramach PO KL na terenie województwa lubelskiego* jednym z czynników stanowiących barierę dla osób chcących wejść lub utrzymać się na rynku pracy jest wiek powyżej 50 roku życia.

W ramach celu szczegółowego 3 nie występują wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi poniżej 100%.

W ramach Priorytetu VI PO KL osiągnięto również wskaźnik efektywności zatrudnieniowej.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnięty na poziomie 70,92%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób niekwalifikujących się do żadnej z poniższych grup docelowych osiągnięty na poziomie 86,67%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób w wieku 15-24 / 15-30 lata osiągnięty na poziomie 74,33%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób w wieku 50-64 lata osiągnięty na poziomie 56,83%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób niepełnosprawnych osiągnięty na poziomie 58,19%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób długotrwale bezrobotnych osiągnięty na poziomie 66,25%.

Z przeprowadzonej analizy efektywności zatrudnieniowej, dokonanej na podstawie projektów konkursowych Działania 6.1 PO KL można wywnioskować, iż najwyższy stopień efektywności zatrudnieniowej został osiągnięty w grupie osób niekwalifikujących się do żadnej z grup docelowych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (86,67%). W pozostałych grupach, będących przedmiotem monitorowania, wyniki dot. efektywności zatrudnieniowej są porównywalne. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej ogółem wyniósł w tym działaniu 70,92%.

Wskazany powyżej wskaźnik efektywności dotyczy głównie projektów systemowych powiatowych urzędów pracy w województwie lubelskim. Wynika to z faktu, iż dotychczas w ramach pozostałych realizowanych projektów nie było obowiązku monitorowania tego wskaźnika, a w ramach projektów konkursowych obowiązek wykazywania efektywności zatrudnieniowej IZ PO KL wprowadziła dopiero w Planach działania na 2011 r. w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3. W 2011 r. IP PO KL nie ogłaszała konkursu w ramach Poddziałania 6.1.1. W 2012 r. ogłoszono 2 konkursy, w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL, w ramach których zastosowano kryterium dostępu dotyczące efektywności zatrudnieniowej. Jednak udział tych osób w porównaniu do Poddziałania 6.1.3 PO KL jest niewielki.

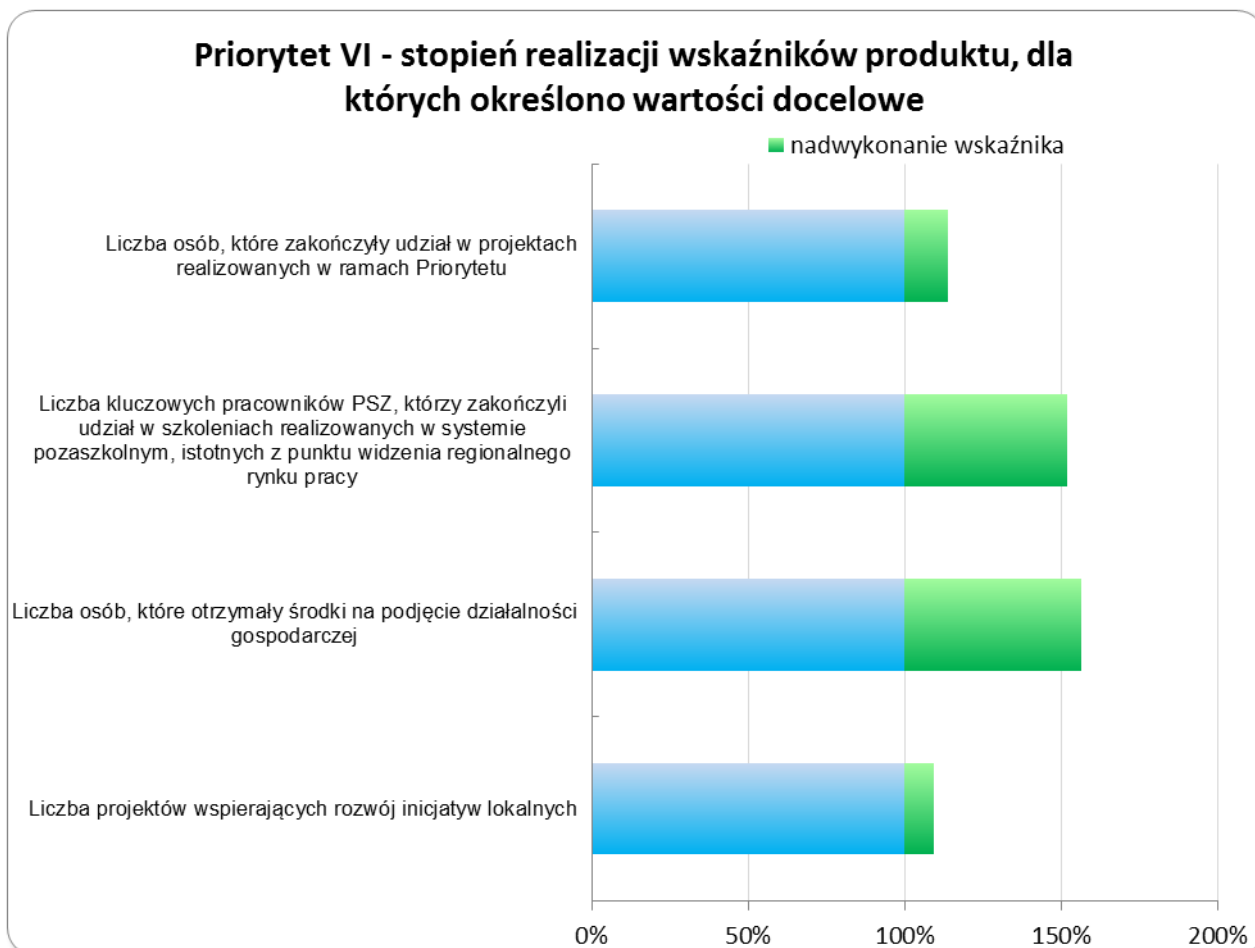
W odniesieniu do Działania 6.2 nie ma obowiązku monitorowania wskaźnika efektywności zatrudnieniowej, jednak 74,6% wszystkich uczestników projektów uzyskało bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej i w wyniku tego wsparcia stało się osobami samozatrudnionymi.

Z przeprowadzonego na zlecenie UMWL w Lublinie badania ewaluacyjnego przez firmę PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* wynika, iż **33% uczestników projektów znalazło zatrudnienie w okresie do 6 miesięcy od zakończenia ich udziału w projekcie, a 67% uczestników projektów pozostawało w tym czasie bez pracy.** Najczęściej zatrudnienie znajdowali uczestnicy projektów realizowanych w ramach Priorytetu VI (46%). Respondenci, którzy znaleźli pracę w okresie do 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie najczęściej podejmowali ją na umowę o pracę na czas określony (34% badanych), co piąty na umowę cywilnoprawną, zaś 18% respondentów założyła własną działalność gospodarczą. Pozostałe rodzaje umów wymieniane były znacznie rzadziej. Spośród osób, które znalazły pracę w okresie do pół roku po zakończeniu udziału w projekcie, 59% osób potwierdziło, iż udział w projekcie miał wpływ na otrzymanie przez nich pracy. Ponadto dla 43% uczestników projektów, którzy stwierdzili, że udział w projekcie miał wpływ na podjęcie przez nich pracy, decydujące znaczenie miało dostarczenie im umiejętności bądź kwalifikacji do zdobycia pracy. Osoby, które brały udział w projekcie i w rezultacie założyły własną działalność gospodarczą stanowiły ¼ tej grupy.

Biorąc pod uwagę perspektywę długookresową (min. 12 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie) w momencie przeprowadzania badania mniej niż połowa, bo 42% uczestników projektów z badanych Priorytetów PO KL, posiadała pracę (najniższy udział osób pracujących w momencie przeprowadzania badania był wśród

uczestników Priorytetu VII i IX (odpowiednio 26% i 30%), a najwyższy w Priorytecie VIII (75%). Spośród tych, którzy znaleźli zatrudnienie w okresie do 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie, 62% miało pracę również w trakcie przeprowadzania przedmiotowego badania, czyli w co najmniej 12 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie. Wśród osób, które założyły działalność gospodarczą w okresie do pół roku od zakończenia projektu, 57% nadal ją prowadzi. Spośród 43% osób, które nie prowadzą już własnej firmy, 94% prowadzi ją powyżej 12 miesięcy.

Odnosząc się do efektów zatrudnieniowych należy jednak mieć na uwadze pogarszającą się od 2009 r. sytuację na rynku pracy Lubelszczyzny (będącą m.in. efektem spowolnienia gospodarczego w kraju), co z pewnością nie sprzyjało uczestnikom projektów PO KL w znalezieniu pracy. Dodatkową barierą jest to, iż województwo lubelskie jest specyficznym regionem charakteryzującym się niską podażą miejsc pracy, rolniczym charakterem województwa oraz specyfiką sektora MŚP, który ma ograniczone możliwości generowania miejsc pracy.

Powyższy wykres obrazuje stopień realizacji wskaźników głównych Priorytetu VI PO KL, dla których określono wartości docelowe w SzOP PO KL 2007-2013. Wartości osiągnięte wskaźników oznaczono kolorem niebieskim, przy czym po przekroczeniu 100% oznaczenie zmienia kolor na zielony pokazując nadwykonanie wskaźnika. W ramach Priorytetu VI PO KL osiągnięte zostały wszystkie wskaźnik główne z czterech ujętych w powyższym zestawieniu.

Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*

W ramach Priorytetu VII PO KL zdecydowana większość wskaźników produktu została osiągnięta na poziomie powyżej 100% wartości docelowej. Jedynie w przypadku trzech wskaźników produktu stopień osiągnięcia wskaźników został zrealizowany poniżej 100% wartości docelowej.

Projekty w ramach Priorytetu VII przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu:

Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji, w tym osoby z terenów wiejskich – 124,30% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji wskaźnika spowodowany jest sukcesywnym wzrostem osób korzystających z pomocy społecznej. Zgodnie z danymi przekazanymi przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie w roku 2014 jednostki udzieliły pomocy i wsparcia ogółem 181 157 osobom, tj. o ponad 13 tysięcy więcej niż w roku poprzednim, prognozy na rok następny wskazują dalszy wzrost liczby osób korzystających z pomocy (o około 200 osób). Podobnie jak w latach ubiegłych w roku 2014 głównymi powodami przyznania pomocy i wsparcia są ubóstwo (43 865 rodzin liczących 128 844 osób) i bezrobocie (35 891 rodzin liczących 111 925 osób). W porównaniu z rokiem 2013 odnotowano spadek liczby rodzin dotkniętych powyższymi problemami – zarówno liczba rodzin dotkniętych ubóstwem, jak i bezrobociem zmalała o ok. 3 i 6%. Jak wskazują statystyki większość ludności województwa mieszka na terenach wiejskich - 53,6% ogółu mieszkańców, zaś w miastach 46,4%. Wśród ogółu bezrobotnych w woj. lubelskim stałą liczebną przewagę mają mieszkańcy wsi nad mieszkańcami miast (55,4% w 2013 r., a na koniec I półrocza 2015 r. – 55,9%). Taka sytuacja ma zatem odzwierciedlenie w stopniu osiągnięcia wskaźników tj. osoby zamieszkujące tereny wiejskie stanowią aż 57,48% uczestników projektów systemowych w Działaniu 7.1 PO KL.

Liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje – 114,98% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika wynika z faktu, iż w ramach prowadzonych przez ROPS działań projektowych starano się przeszkolić wszystkich pracowników zajmujących się aktywną integracją, tak by osiągnąć największy efekt realizacji Priorytetu VII PO KL. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż w ramach projektów systemowych Beneficjenci zatrudniają dodatkowo pracowników socjalnych, tak by zwiększyć dostępność oferowanych usług, w związku z powyższym zmienia się ogólna liczba pracowników zajmujących się aktywną integracją w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej.

Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie – 114,91% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wpływ na tak wysoką realizację wskaźnika ma fakt, iż w znacznej części realizacja projektów została już zakończona. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż zakontraktowano dotychczas 104,43% alokacji dostępnej na Działanie 7.2. W ramach Działania ogłoszono już wszystkie zaplanowane konkursy oraz w zdecydowanej większości podpisano umowy o dofinansowanie. Dodatkowo w ramach Poddziałania 7.2.1 nastąpiło zwiększenie alokacji dostępnej na konkurs. Środki finansowe pozwalające na zwiększenie kwot alokacji zostały przyznane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju dla województwa lubelskiego i pochodzą z przesunięć z komponentu centralnego PO KL. Kompleksowość oferowanego wsparcia oprócz aktywizacji zawodowej uczestników, w tym możliwość uczestnictwa w stażach/praktykach itp. była czynnikiem zwiększającym wśród potencjalnych odbiorców chęć uczestnictwa w realizowanych projektach.

Liczba projektów wspierających rozwój inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych - 164,78% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Popularność wśród wnioskodawców Działania 7.3 PO KL w ramach, którego realizowany był powyższy wskaźnik może wynikać z faktu, iż zastosowano relatywnie szeroki sposób określenia wnioskodawców i grupy docelowej, co znacznie wpłynęło na poziom zainteresowania potencjalnych wnioskodawców realizacją dofinansowywanych przedsięwzięć. Ponadto istniała potrzeba działań lokalnych w obszarze integracji społecznej. Na ostatni konkurs ogłoszony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie na realizację Działania 7.3 PO KL w ramach I rundy konkursowej wpłynęło ponad 240 wniosków na kwotę prawie sześciokrotnie przekraczającą dostępną alokację na konkurs. Zgodnie ze *Szczegółowym Opisem Priorytetów PO KL 2007 – 2013* realizacja Działania 7.3 PO KL nie jest kontynuowana po 1 stycznia 2012 roku.

W ramach celu szczegółowego 1 występują dwa wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi poniżej 100% tj.:

Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji – 82,51% realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów – 96,70% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Poziom osiągnięcia ww. wskaźników miał wpływ fakt uczestnictwa w projektach osób powracających po zakończonym lub przerwany udział w projekcie, które zgodnie z *Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007-*

2013 wykazywane są tylko jeden raz w projekcie, co wiąże się ze specyfiką projektów systemowych - uczestniczą w nich często te same osoby i wymagają one kompleksowego, długotrwałego, często niestandardowego wsparcia. Należy podkreślić, iż wartość wskaźnika dot. kontraktów socjalnych nie podlegała korekcie do końca 2011 roku. Jednocześnie Instytucja Pośrednicząca PO KL podjęła działania mające na celu zwiększenie wartości wykonania wskaźnika i w Planach działania na 2013 r. zawarła kryterium dostępu obligujące beneficjentów do objęcia wsparciem co najmniej 25% uczestników nowo przystępujących do projektu, które zostało powtórzone w Planie działania na lata 2014-2015 i obligowało beneficjenta do objęcia wsparciem 20% nowych uczestników projektów. Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 30.06.2015 r. IP PO KL przewiduje, iż 31 216 osób zakończy udział w projektach dotyczących aktywnej integracji i jednocześnie wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 86,49% wartości docelowej, a 26 532 osoby zostaną objęte kontraktami socjalnymi, tj. 95,48% wartości docelowej.

Cel szczegółowy 2: Wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną – 198,70% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. Wysoki stopień osiągnięcia wskaźnika spowodowany był dużym zainteresowaniem wnioskodawców projektami realizowanymi w ramach Poddziałania 7.2.2, a tym samym wzrostem kontraktacji w ramach Działania 7.2. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż w ramach tego Poddziałania zakontraktowano już całą dostępną alokację.

Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej – 462,01% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wpływ na tak wysoką realizację wskaźnika **Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej** ma w głównej mierze duże zainteresowanie wnioskodawców, jak i potencjalnych grup docelowych projektami realizowanymi w ramach Poddziałania 7.2.2 PO KL, a tym samym wzrost kontraktacji w ramach Działania 7.2 PO KL. Ponadto w przypadku ww. wskaźnika istotny wpływ ma moment pomiaru wskaźnika tj. fakt, iż za osoby, które otrzymały wsparcie (zgodnie z *Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007-2013*) uznaje się wszystkie osoby, które rozpoczęły udział w projekcie. Wysoki stopień realizacji wskaźnika wynika również ze specyfiki województwa lubelskiego, które charakteryzuje się wysokim udziałem osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które są potencjalnymi uczestnikami projektów realizowanych w ramach Poddziałania 7.2.2 PO KL.

Liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu EFS - 245% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Zgodnie ze *Strategią Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020* konieczne jest zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na rzecz ograniczenia problemu ubóstwa i zjawiska wykluczenia społecznego, w szczególności w gminach o najwyższych wskaźnikach korzystania z pomocy społecznej. Głównym celem podejmowanych interwencji jest ograniczenie poziomu ubóstwa. Sytuacja na rynku pracy, jak i sytuacja osób korzystających z pomocy społecznej (dane opisane przy wcześniejszych wskaźnikach) wymaga stałego działania w zakresie pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Jednym z takich sposobów jest tworzenie podmiotów ekonomii społecznej. Konkursy dotychczas ogłaszane cieszyły się dużym zainteresowaniem. Pomimo, iż jak wynika z badania zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie pn. *Ocena skuteczności i trwałości wsparcia skierowanego na rozwój przedsiębiorczości w projektach realizowanych w ramach PO KL na terenie województwa lubelskiego*, wpływ spółdzielni socjalnych utworzonych przy wsparciu ze środków EFS na lubelski rynek pracy jest marginalny, to nie należy lekceważyć ich wagi. Rekomendacje z tego badania pokazują również, iż koniecznym jest zapewnienie dodatkowych środków, o których udzielenie mogłyby ubiegać się już funkcjonujące spółdzielnie socjalne. Jak wynika z powyższego badania większość uczestników projektów (58,7%) nie zdecydowałaby się na rozpoczęcie działalności bez wsparcia finansowego. W przypadku spółdzielni socjalnych wsparcie dotacyjne jest jeszcze bardziej determinujące dla rozpoczęcia działalności niż

w przypadku indywidualnych działalności gospodarczych. Spośród 8 przedstawicieli spółdzielni tylko 1 wskazał, iż w sytuacji nieotrzymania wsparcia rozważyłby założenie spółdzielni socjalnej.

W ramach celu szczegółowego 2 nie występują wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi poniżej 100%.

Wskaźnik, który nie jest realizowany w ramach żadnego z celów szczegółowych, którego poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi poniżej 100%:

Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania

– 52,64% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynika z faktu, iż pierwszy konkurs w ramach Działania 7.4 został ogłoszony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w III kwartale 2012 roku. Kolejny konkurs, ogłoszony w IV kwartale 2013 r. jest na etapie podpisywania umów. Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 30.06.2014 r. IP PO KL przewiduje, iż 445 osób zakończy udział w projektach i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 83,96% wartości docelowej.

Na podstawie *Oceny Zasobów Pomocy Społecznej* jedną z przyczyn korzystania z pomocy i wsparcia jest niepełnosprawność. Z pomocy z tego tytułu w roku 2014 skorzystało 24 718 rodzin. Konieczne jest promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy oraz upowszechnianie wśród pracodawców informacji o dostępnych formach wsparcia w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne mimo powszechnego charakteru bezrobocia, są kategorią ludności najsilniej odczuwającą trudności związane z pozyskiwaniem, wykonywaniem i utrzymaniem pracy, dla których praca stanowi nie tylko źródło utrzymania, ale także najskuteczniejszy sposób rehabilitacji społeczno – zawodowej. Tendencje dotyczące aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych są przede wszystkim wypadkową struktury wieku i stanu zdrowia tej populacji. Z przyczyn zdrowotnych osoby niepełnosprawne są z założenia znacznie mniej aktywne zawodowo niż osoby sprawne. Jednak nie znaczy to, że bierność zawodowa osób niepełnosprawnych, zwłaszcza będących w wieku aktywności zawodowej jest zjawiskiem prawidłowym. Znaczna część tych osób może i powinna pracować zawodowo w odpowiednich warunkach. Niestety nie zawsze osoby niepełnosprawne gotowe podjąć pracę są w stanie ją zdobyć, zasilają tym samym szeregi bezrobotnych. Z drugiej strony stosunkowo liczna pozostaje grupa osób niepełnosprawnych, które przekroczyły wiek emerytalny, lecz nadal pracują. Dotyczy to zwłaszcza mieszkańców wsi i jest zapewne konsekwencją specyfiki pracy w gospodarstwie rolnym. Według stanu na 30 czerwca 2015 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 4 836 osób niepełnosprawnych, co stanowi 4,63% ogółu osób.

W ramach Priorytetu VII PO KL osiągnięto również wskaźnik efektywności zatrudnieniowej.

W ramach całego Priorytetu VII PO KL wskaźnik efektywności zatrudnieniowej został osiągnięty na poziomie 45,40%. Z przeprowadzonej analizy dokonanej na podstawie projektów konkursowych Działania 7.2 PO KL wynika, iż wskaźnik został osiągnięty na poziomie 47,45%. Procentowo wyższy wskaźnik został osiągnięty w przypadku mężczyzn tj. 48,15%. Natomiast w odniesieniu do Działania 7.4 PO KL wskaźnik efektywności zatrudnieniowej został osiągnięty na poziomie 39,45%. W przypadku przedmiotowego działania wyższa efektywność została osiągnięta w przypadku kobiet tj. 40%.

Osiągnięty poziom wskaźnika efektywności zatrudnieniowej jest konsekwencją wprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą w Planie działania na rok 2012 kryterium dostępu: *Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla uczestników projektu wynosi co najmniej 20 % w ramach Poddziałania 7.2.1 oraz Działania 7.4 PO KL.* Dodatkowo w Planie działania na rok 2013 zostało wprowadzone kryterium dostępu: *Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla uczestników projektu wynosi co najmniej 20 % w odniesieniu zarówno do dwóch konkursów w ramach Poddziałania 7.2.1, jak i konkursu w ramach Działania 7.4 PO KL.*

Z przeprowadzonego na zlecenie UMWL w Lublinie badania ewaluacyjnego przez firmę *PSDB Sp. z o.o.* pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* wynika, iż większe trudności w znalezieniu zatrudnienia mają uczestnicy projektów realizowanych w ramach Priorytetu VII PO KL z uwagi na fakt, iż w przypadku tej grupy docelowej „...mamy do czynienia ze znacznie bardziej złożonym spektrum problemów jakimi dotknięci są uczestnicy projektów jak np.: niepełnosprawność, choroba, ubóstwo, bezdomność, alkoholizm, sieroctwo, przemoc w rodzinie itd. Brak pracy w ich przypadku to często efekt kumulacji wielu trudnych do rozwiązania problemów, sprzyjających wykluczeniu społecznemu i zawodowemu”.

Priorytet VII - stopień realizacji wskaźników produktu, dla których określono wartości docelowe

Powyższy wykres obrazuje stopień realizacji wskaźników głównych Priorytetu VII PO KL, dla których określono wartości docelowe w SzOP PO KL 2007-2013. Wartości osiągnięte wskaźników oznaczono kolorem niebieskim, przy czym po przekroczeniu 100% oznaczenie zmienia kolor na zielony pokazując nadwykonanie wskaźnika. W ramach Priorytetu VII PO KL niezrealizowane pozostały trzy wskaźniki główne z dziewięciu ujętych w powyższym zestawieniu

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

W ramach Priorytetu VIII PO KL **wszystkie wskaźniki produktu** zostały osiągnięte na poziomie powyżej 100% wartości docelowej.

Projekty w ramach Priorytetu VIII przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu:

Cel szczegółowy 1: Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej

Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych – 212,08% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych – 475,78% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba pracujących osób dorosłych w wieku powyżej 50 roku życia, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych – 438,43% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźników wynika przede wszystkim z dużego zainteresowania wnioskodawców, jak i potencjalnych grup docelowych wsparciem oferowanym w ramach Priorytetu VIII PO KL. Dodatkowo wysoki stopień realizacji wskaźników wynika również z sukcesywnego wprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu i strategicznych, które wpływają na realizację wskaźników.

Procesy modernizacyjne i adaptacyjne występujące w gospodarce na terenie województwa lubelskiego wymuszają ciągłą aktualizację i zmianę kwalifikacji, co przekłada się na realizację szkoleń, gdyż kluczową kwestią jest dostosowanie kwalifikacji ludności aktywnej zawodowo do potrzeb rynku pracy. Poprzez uczestnictwo w projektach w ramach Priorytetu VIII PO KL osoby pracujące o zdezaktualizowanych kwalifikacjach czy też bez doświadczenia zawodowego zdobyły kwalifikacje wymagane na rynku pracy. Osoby w wieku aktywności zawodowej widząc potrzebę ciągłego doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, uczestniczyły w szkoleniach chcąc zapobiec utracie pracy oraz zdobywały doświadczenie, które pozwoliło im na nowe zatrudnienie oraz utrzymanie dotychczasowego. Ponadto realizacja szkoleń przyczyniła się wśród osób pracujących do podniesienia poziomu motywacji, osiągnięcia większej świadomości praw i obowiązków pracowniczych, pobudzenia świadomości wzrostu wiary we własne siły i zmniejszenia lęku przed zmianami w życiu zawodowym. Należy podkreślić, iż realizowane wsparcie było również zgodne z wymaganiami pracodawców, którzy kierowali swoich pracowników na szkolenia realizowane w ramach Działania 8.1 PO KL.

Liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach – 269,27% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoka wartość wskaźnika wynika z dużego zainteresowania realizacją projektów ogłaszanych w trybie konkursowym w ramach Poddziałania 8.1.1. i 8.1.2 PO KL w latach 2007-2010. W ww. konkursach brały udział osoby, które także z własnej inicjatywy zainteresowane były nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności, w szczególności osoby zatrudnione posiadające niskie, zdezaktualizowane kwalifikacje (z wyłączeniem kształcenia ustawicznego w formach szkolnych realizowanego w szkołach dla dorosłych). Dodatkowo w Planie działania na rok 2012 Instytucja Pośrednicząca zaproponowała kryterium dostępu: *Z każdego przedsiębiorstwa korzystającego ze wsparcia w ramach projektu zostaną objęte osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, podstawowym i niższym, co najmniej w liczbie wynikającej z proporcji, odpowiadającej strukturze poziomu wykształcenia pracowników zatrudnionych w danym przedsiębiorstwie dla konkursu w ramach Poddziałania 8.1.1 w ramach 1 typu projektu. A także w Planie działania na rok 2013 kryterium strategiczne: *Z każdego przedsiębiorstwa korzystającego ze wsparcia w ramach projektu, zostaną objęci wszyscy pracownicy należący do co najmniej jednej z poniższych grup: osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, (10 pkt.).**

Niskie kwalifikacje w dużej mierze decydują o zwiększonym ryzyku utraty pracy w przypadku zwolnień w zakładzie pracy, mniejszych zarobkach i o ograniczonych możliwościach rozwoju i awansu. Dlatego też osoby o niskich kwalifikacjach poprzez oferowane szkolenia mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji i umiejętności, co w rezultacie przynosi im awans. Ponadto regionalny rynek pracy stale wymusza potrzebę podnoszenia jakości świadczonych usług przez przedsiębiorstwa oraz wymusza wzmocnienie potencjału rozwojowego. Aby sprostać tym wymaganiom, przedsiębiorcy potrzebują wykwalifikowanych pracowników. Stąd też tak duże zainteresowanie wśród jednej i drugiej grupy wsparciem oferowanym w ramach Poddziałania 8.1.1 i 8.1.2 PO KL.

Cel szczegółowy 2: Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą

Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania

zmianą – 1 744,83% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźnika wynika przede wszystkim z ogłoszonego w I półroczu 2011 roku wyodrębnionego konkursu na typ: *szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstw* w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL.

Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania – 146,63% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania – 226,30% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Na realizację wartości docelowej ww. wskaźników wpłynęły zarówno projekty realizowane w trybie konkursowym, jak również projekt systemowy realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL w partnerstwie z powiatowymi urzędami pracy. Poprzez realizację tego typu projektów złagodzone skutki restrukturyzacyjne zatrudnienia poprzez nabycie nowych umiejętności przez osoby objęte wsparciem, umożliwiając im wykonanie nowego zawodu. Dodatkowo realizacja projektów umożliwiła rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym – 266,67% wartości docelowej wskaźnika na lata 2007-2013.

Wskaźniki, które nie są realizowane w ramach żadnego z celów szczegółowych, którego poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi poniżej 100%:

Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych - 1 360,00% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych, którzy ukończyli udział w stażach lub szkoleniach praktycznych – 1 031,25% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba pracowników naukowych w przedsiębiorstwach, którzy ukończyli udział w stażach lub szkoleniach praktycznych – 1 636,84% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźnika i podwskaźników wynika z zakończenia realizacji umów, które zostały podpisane w latach 2010 – 2011 w ramach konkursów ogłoszonych na Poddziałanie 8.2.1 PO KL. Ponadto zauważalny jest również istotny wzrost zainteresowania transferem wiedzy pomiędzy szkołami wyższymi a przedsiębiorstwami. Zarówno w ramach ww. wskaźnika, jak i podwskaźników zdecydowaną większość stanowią mężczyźni, co może wynikać z ich większej mobilności.

Liczba osób, które były objęte wsparciem w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin off lub spin out – 3 735,29% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźnika wynika przede wszystkim z dużego zainteresowania wnioskodawców, jak również grup docelowych konkursami nr 6/POKL/8.2.1/2008 oraz nr 3/POKL/8.2.1/2009 dot. promocji idei przedsiębiorczości akademickiej, w celu komercjalizacji wiedzy i umiejętności zespołu działającego na uczelni lub w jednostce naukowej (firmy typu spin off lub spin out).

Liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe – 143,68% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźnika wynika przede wszystkim z realizacji trzech projektów systemowych, które zostały zrealizowane w ramach Poddziałania 8.2.2 PO KL.

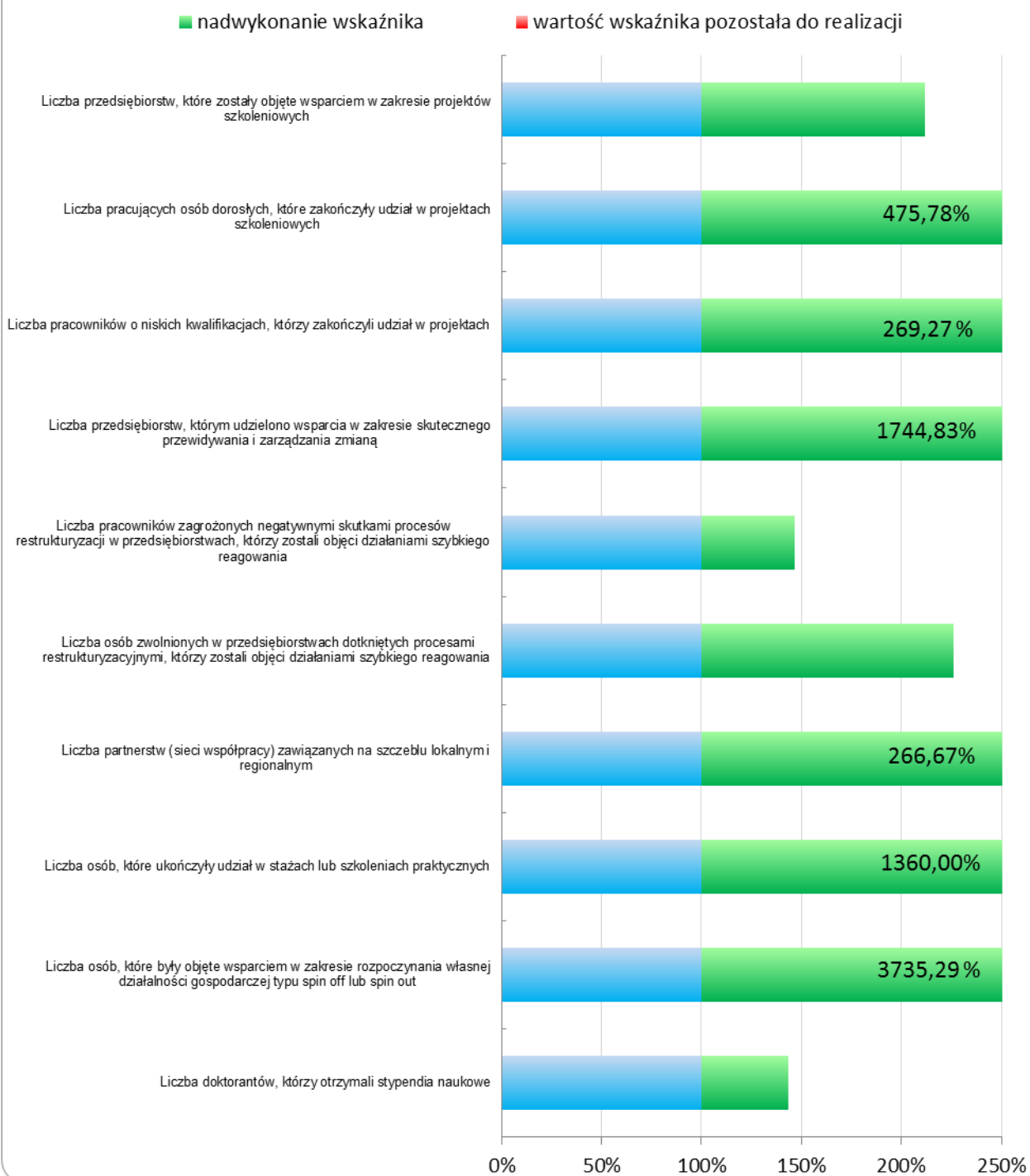
W ramach Priorytetu VIII PO KL osiągnięto również wskaźnik efektywności zatrudnieniowej.

W ramach całego Priorytetu VIII PO KL wskaźnik efektywności zatrudnieniowej został osiągnięty na poziomie 64,20%. Przedmiotowy wskaźnik efektywności został osiągnięty w ramach projektu systemowego realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie pt. "Outplacement dla oświaty" w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL. Realizacja przedmiotowego wskaźnika wynika z wprowadzenia kryterium dostępu w Planie działania na lata 2014-2015 tj. *Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla uczestników projektu wynosi co najmniej 50 %*.

Na podstawie przeprowadzonego na zlecenie UMWL w Lublinie przez firmę PSDB Sp. z o.o. badania ewaluacyjnego pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL*

wynika, iż sytuacja zawodowa 36% osób pracujących w porównaniu do sytuacji w jakiej znajdowali się podczas udziału w projekcie polepszyła się. Ponadto „W przypadku osób, które zadeklarowały, że ich sytuacja jest lepsza niż w chwili przystępowania do projektu, prawie połowa stwierdziła, że nastąpił wzrost zarobków. W tej grupie co drugi badany wyraził opinię, że wzrost zarobków miał związek z udziałem w projekcie. Awans był wskazywany przez 28% badanych, przy czym również w tym przypadku połowa badanych wiązała tę zmianę z udziałem w projekcie. Ponadto 23% respondentów podało inne przyczyny poprawy sytuacji, wśród których znalazły się takie kwestie jak wzrost satysfakcji z wykonywanej pracy i zwiększenie kompetencji”.

Priorytet VIII - stopień realizacji wskaźników produktu, dla których określono wartości docelowe

Powyższy wykres obrazuje stopień realizacji wskaźników głównych Priorytetu VIII PO KL, dla których określono wartości docelowe w SzOP PO KL 2007-2013. Wartości osiągnięte wskaźników oznaczono kolorem niebieskim,

przy czym po przekroczeniu 100% oznaczenie zmienia kolor na zielony pokazując nadwykonanie wskaźnika. W ramach Priorytetu VIII PO KL osiągnięte zostały wszystkie wskaźnik główne z dziesięciu ujętych w powyższym zestawieniu.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

W ramach Priorytetu IX PO KL w przypadku połowy wskaźników poziom osiągnięcia został zrealizowany poniżej 100% wartości docelowej. Natomiast w odniesieniu do drugiej połowy stopień osiągnięcia wskaźników został zrealizowany powyżej 100% wartości docelowej.

Projekty w ramach Priorytetu IX przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu:

Cel szczegółowy 1: Zmniejszenie nierówności w upowszechnianiu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu – 118,37% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźnika został osiągnięty w związku z ogłoszonymi przez Instytucję Pośredniczącą w latach 2012 oraz 2013 konkursami w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL na typ projektów *Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych.*

Poza tym IP PO KL zarówno w Planie działania na rok 2012, jak i na rok 2013 w celu zwiększenia stopnia realizacji ww. wskaźnika w ramach Poddziałania 9.6.2 wprowadziła kryterium dostępu *Projekt zakłada objęcie wsparciem minimum 100 osób* oraz kryterium strategiczne o wadze 30 pkt. *Grupę docelową w projekcie stanowią w 50% osoby powyżej 50 roku życia.*

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi poniżej 100%

Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Priorytetu – 95,07% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 30.06.2015 r. IP PO KL przewiduje, iż 659 ośrodków wychowania przedszkolnego uzyska wsparcie w ramach Priorytetu i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 120,26% wartości docelowej.

Stopień realizacji ww. wskaźnika spowodowany jest zwiększeniem wartości docelowej z 330 na 548 w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* obowiązującym od dnia 1 lipca 2013 roku.

Działania realizowane w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL zarówno w projektach konkursowych, jak i projekcie systemowym *Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych* znacząco wpływają na zmniejszenie regionalnych problemów w obszarze edukacji wczesnoszkolnej. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej, czyli wyrównanie szans edukacyjnych dzieci na początkowym etapie edukacji, wymaga wdrożenia elastycznych form edukacji przedszkolnej, szczególnie na obszarach gdzie edukacja przedszkolna jest upowszechniona w niewystarczającym zakresie, czyli w dużej mierze na obszarach wiejskich.

Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Priorytetu - 83,43% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wartość ww. wskaźnika nie zostanie osiągnięta na poziomie 100% ze względu na to, iż IP nie planuje ogłoszenia konkursów w ramach Działania 9.5. PO KL. Ponadto należy podkreślić, iż zgodnie ze *Szczegółowym Opisem Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* obowiązującym od dnia 1 grudnia 2012 roku wartość docelowa ww. wskaźnika (181) została podwyższona w odniesieniu do pierwotnej wartości docelowej (144) o 37.

Cel szczegółowy 2: Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego)

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

Liczba szkół na obszarach miejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu – 117,37% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji podwskaźnika wynika przede wszystkim z faktu, iż szkoły z terenów miejskich korzystające ze wsparcia w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL charakteryzują się wyższą aktywnością niż szkoły z obszarów wiejskich.

Liczba szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania - 111,31% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień osiągnięcia wskaźnika wynika przede wszystkim z zapotrzebowania na wsparcie oferowane w projektach realizowanych w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL. W ramach projektów mogły być sfinansowane zajęcia dodatkowe wspierające indywidualizację procesu nauczania, których potrzeba realizacji wynikała bezpośrednio z przeprowadzonej diagnozy. Ponadto możliwe było również doposażenie bazy dydaktycznej w pomoce dydaktyczne i sprzęt specjalistyczny niezbędny do realizacji założeń procesu indywidualizacji nauczania w danej szkole. W ramach zajęć dodatkowych możliwa była organizacja zajęć dla dzieci z problemami w nauce. Zapewnienie równego dostępu do edukacji wczesnoszkolnej przyczyniło się do możliwie wczesnej identyfikacji i eliminacji barier w dostępie do edukacji.

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi poniżej 100%

Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu – 65,24% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba szkół na obszarach wiejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu – 54,39% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Stopień realizacji zarówno wskaźnika, jak i podwskaźnika może wynikać z mniejszej aktywności szkół z obszarów wiejskich, jak również z przyjętej metody pomiaru wskaźnika, która zakłada, że każda szkoła liczona jest tylko raz w ramach Priorytetu. W związku z tym, w przypadku gdy dana szkoła realizuje drugi projekt ma to wpływ na poziom wykorzystania alokacji, a nie wpływa na poziom osiągniętego wskaźnika. Dodatkowo istotny wpływ na niski stopień realizacji wskaźnika oraz podwskaźnika mają również projekty realizowane w trybie systemowym dotyczące *Indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I – III szkół podstawowych*, które są konkurencyjnym wsparciem dla projektów realizowanych w trybie konkursowym dla tych samych szkół aplikujących o wsparcie.

W związku z niskim stopniem realizacji ww. wskaźników Instytucja Pośrednicząca PO KL w Planie działania na rok 2012 wskazała następujące kryterium dostępu w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL: *Projekt zakłada wsparcie szkół lub placówek oświatowych realizujących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), które nie otrzymały wsparcia w ramach konkursów ogłoszonych dla Poddziałania 9.1.2 PO KL w latach 2008-2011 przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie.*

Natomiast w Planie działania na rok 2013 w celu zwiększenia stopnia realizacji podwskaźnika **Liczba szkół na obszarach wiejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu** IP wprowadziła kryterium strategiczne o wadze 20 pkt. *Projekt zakłada wsparcie szkół lub placówek oświatowych realizujących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), które zlokalizowane są na obszarach wiejskich (zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego, która opiera się na podziale jednostek administracyjnych zastosowanym w rejestrze TERYT. tzn., że obszarami wiejskimi są tereny położone poza granicami administracyjnymi miast - obszary gmin wiejskich oraz część wiejska (leżąca poza miastem) gminy miejsko – wiejskiej) i które nie otrzymały wsparcia w ramach konkursów ogłoszonych dla Poddziałania 9.1.2 PO KL w latach 2008-2012 przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie.*

Z uwagi na fakt, iż zostały ogłoszone wszystkie konkursy w ramach Poddziałania 9.1.2 oraz zakończono procedurę podpisywania umów, w odniesieniu do ww. wskaźników wartość docelowa nie zostanie osiągnięta na poziomie określonym w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.*

Cel szczegółowy 3: Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego

W ramach celu szczegółowego 3 nie występują wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wartości docelowej wynosi powyżej 100%.

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi poniżej 100%

Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe – 87,44% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych – 87,74% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Poziom realizacji ww. wskaźników wynika w głównej mierze z niewielkiego zainteresowania wnioskodawców oraz przedsiębiorców realizacją tego typu projektów. Wynikało to przede wszystkim z niskiego dotychczas poziomu cross – finansingu dostępnego w ramach projektów, co w przypadku niedoinwestowania szkół zawodowych stanowi jedną z głównych przyczyn nieaplikowania o środki dostępne w ramach Działania 9.2 PO KL. Dodatkowo na zaistniałą sytuację miał wpływ brak określonych standardów współpracy pomiędzy wnioskodawcami a przedsiębiorcami.

W związku z niskim stopniem realizacji ww. wskaźników Instytucja Pośrednicząca w roku 2012 w celu zwiększenia poziomu realizacji ww. wskaźników ogłosiła dwa konkursy w ramach Działania 9.2 PO KL:

1. *Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami w zakresie organizacji staży i praktyk dla uczniów szkół zawodowych obejmujących praktyczną naukę zawodu oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu.*

W ramach ww. konkursu IP PO KL wprowadziła następujące kryteria dostępu: *Wsparcie w ramach projektu obejmuje co najmniej 3 szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe i co najmniej 30% uczniów z każdej szkoły lub placówki oraz Cross-financing stanowi nie więcej niż 40% wartości projektu i w całości zostanie przeznaczony na doposażenie warsztatów szkolnych i/lub pracowni szkolnych.*

2. *Programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia.*

W ramach ww. konkursu IP PO KL wprowadziła następujące kryterium dostępu: *Cross-financing stanowi nie więcej niż 40% wartości projektu i w całości zostanie przeznaczony na doposażenie warsztatów szkolnych i/lub pracowni szkolnych.*

Poza tym IP PO KL w ramach drugiego konkursu wprowadziła również kryterium strategiczne o wadze 15 pkt. *Projekt przewiduje wsparcie szkół i placówek kształcenia zawodowego, które dotychczas nie otrzymały wsparcia w zakresie programów rozwojowych w ramach konkursów ogłoszonych dla Działania 9.2 PO KL w latach 2007-2011 przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie.*

Ponadto w celu zwiększenia stopnia realizacji ww. wskaźników w Planie działania na rok 2013 IP ogłosiła konkurs w ramach Działania 9.2 PO KL wyłącznie na typ projektów *Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami w zakresie organizacji staży i praktyk dla uczniów szkół zawodowych obejmujących praktyczną naukę zawodu oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu.*

W ramach ww. konkursu IP PO KL wprowadziła następujące kryteria dostępu: *Wsparcie w ramach projektu obejmuje co najmniej 3 szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe i co najmniej 30% uczniów z każdej szkoły lub placówki, a także Cross-financing stanowi nie więcej niż 40% wartości projektu.*

W oparciu o *Ekspertyzę COFFEY International development*, należy podkreślić, iż jednym z czynników słabości kształcenia zawodowego, jest niewystarczający poziom współpracy między instytucjami edukacyjnymi a światem biznesu. Wskazuje się, że podstawową przyczyną jest brak rozwiązań systemowych zachęcających pracodawców do współpracy ze szkołami i placówkami, w tym szczególnie z tymi oferującymi kształcenie zawodowe. Przy czym współpracę tą można rozpatrywać na dwóch poziomach:

1. Współpraca przy opiniowaniu programów nauczania, ocenie jakości i efektów nauczania.
2. Współpraca związana z praktyczną nauką zawodu, organizowaną w siedzibie pracodawcy.

Współpraca na pierwszym z wymienionych poziomów powinna zapewnić wysoką jakość kształcenia zawodowego, a także jego adekwatność do potrzeb rynku pracy. Jednak w praktyce pracodawcy nie są zapraszani do współpracy. W przypadku drugiego z poziomów, czyli bezpośredniego zaangażowania pracodawców w kształcenie zawodowe, dotychczasowe doświadczenia pokazują, że współpraca ta opiera się w dużym stopniu na kontaktach nieformalnych i uzależniona jest od postawy i zaangażowania osób zarządzających szkołą lub placówką edukacyjną. Potwierdzają to również wyniki prowadzonych badań (*Badanie funkcjonowania systemu kształcenia zawodowego w Polsce; Raport z badania jakościowego wśród ekspertów; Ministerstwo Edukacji Narodowej, Warszawa 2011*).

Niedostateczne zaangażowanie pracodawców w proces kształcenia zawodowego wpływa na jego jakość i adekwatność w stosunku do potrzeb rynku pracy. Powoduje to też konkretne konsekwencje finansowe: wysokie bezrobocie wśród młodzieży i konieczność przeznaczania znaczących środków na aktywizację absolwentów ze środków Funduszu Pracy. Generuje to również koszty po stronie uczniów, związane z negatywnymi konsekwencjami bezrobocia w młodym wieku.

Istnieje potrzeba wprowadzenia do ustawy o systemie oświaty zapisów dotyczących włączenia pracodawców

do procesów zarządzania kształceniem, w tym szczególnie kształceniem zawodowym. Organizacje pracodawców powinny być zaangażowane w określanie programu nauczania, ocenę jakości i adekwatności jego efektów, np. poprzez stworzenie rady nadzorczej w szkole, składającej się z pracodawców, przedstawicieli urzędu pracy, rodziców. Wskazane jest również wzmocnienie kompetencji samorządu powiatowego w tym obszarze. Konieczne jest także wprowadzenie mechanizmów finansowych, zwiększających atrakcyjność kształcenia zawodowego dla pracodawców.

Niewielkie zainteresowanie wnioskodawców oferowanymi typami wsparcia zgodnie ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* w ramach Działania 9.2 PO KL spowodowało, iż Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, postanowił dogłębnie przeanalizować bariery potencjalnych wnioskodawców w zakresie aplikowania, jak również nieskutecznego aplikowania o środki dostępne w przedmiotowym Działaniu. W związku z powyższym na zlecenie UMWL w Lublinie firma BIOSTAT Piszczek, Wolny Sp. j zrealizowała badanie ewaluacyjne pn. *Ocena barier w zakresie aplikowania i realizacji projektów w ramach Działania 9.2 PO KL*. Głównym celem przedmiotowego badania była ocena barier i wypracowanie form aplikowania o wsparcie w ramach Działania 9.2 PO KL w odniesieniu do potencjalnych wnioskodawców – szkół, które dotychczas nie aplikowały o środki lub aplikowały nieskutecznie.

Ze względu na sformułowane cele badanie dotyczyło dwóch grup docelowych tj. dyrektorów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w województwie lubelskim, które nie aplikowały bądź aplikowały nieskutecznie o wsparcie w ramach Działania 9.2 PO KL oraz współpracujących z nimi przedsiębiorców. W ramach badania ilościowego próba badawcza objęła 80% ogółu szkół i placówek kształcenia zawodowego z terenu województwa lubelskiego, które nie aplikowały o środki lub aplikowały nieskutecznie. Dodatkowo z dyrekcją 20 szkół Wykonawca badania przeprowadził indywidualne wywiady pogłębione. W odniesieniu do przedsiębiorstw Wykonawca objął badaniem ilościowym 51 przedsiębiorstw współpracujących ze szkołami (nie aplikującymi i aplikującymi nieskutecznie). Ponadto spośród 51 Wykonawca wybrał 20 przedsiębiorstw, z którymi przeprowadzono również badanie jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione.

Zasadniczym elementem realizacji założeń przyjętych dla Działania 9.2 PO KL jest inicjowanie i rozwój współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z przedsiębiorcami stanowiącymi grupę potencjalnych pracodawców dla kształconych uczniów. Zdecydowana większość badanych szkół (90%) deklaruje współpracę z przedsiębiorcami na różnym polu. W zdecydowanej większości przypadków współpraca miała charakter stały. Każdorazowo zakres podejmowanej współpracy dotyczył praktyk zawodowych organizowanych dla uczniów w siedzibach przedsiębiorstw. Dodatkowo 11,4% przypadków dotyczyło współpracy przy tworzeniu i udoskonalaniu podstawy programowej z przedmiotów zawodowych. Natomiast 6,9% badanych szkół mogło liczyć na wsparcie finansowe ze strony współpracujących z nimi firm. Pomimo w zdecydowanej większości przypadków stałego charakteru współpracy, tylko niewielka część szkół (9,2%) podejmowała inicjatywę w zakresie wspólnego aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL z przedsiębiorstwami. W przypadku ewentualnego aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL, ponad połowa respondentów podjęłaby współpracę z przedsiębiorstwami w tym zakresie. Jednak ponad 60% dyrektorów szkół uważa, iż to przedsiębiorca powinien wyjść z inicjatywą nawiązania współpracy z ich placówką.

Jedynie niespełna połowa przebadanych przedstawicieli przedsiębiorstw posiadała wiedzę z zakresu możliwości uzyskania dofinansowania ze środków unijnych w ramach Działania 9.2 PO KL dla projektów realizowanych we współpracy ze szkołami kształcenia zawodowego. Natomiast ponad połowa badanych przedsiębiorców oceniła swój poziom wiedzy dotyczący możliwości i zasad aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL na poziomie niskim. Potencjalną chęć aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL zadeklarowało 51% badanych przedsiębiorców. Natomiast siedmiu spośród nich miało pomysł na projekt, jaki mogliby realizować w partnerstwie z wybraną szkołą kształcenia zawodowego.

Z uwagi na fakt, iż zostały ogłoszone wszystkie konkursy w ramach Działania 9.2 oraz zakończono procedurę podpisywania umów, w odniesieniu do ww. wskaźników wartość docelowa nie zostanie osiągnięta na poziomie określonym w *Szczegółowym Opiszem Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*.

Cel szczegółowy 4: Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli szczególnie na obszarach wiejskich

Wskaźniki w przypadku, których poziom osiągnięcia wynosi powyżej 100%

Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach - 213,46% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki poziom realizacji wskaźnika wynika przede wszystkim z efektu zakończenia przez uczestników projektów udziału w doskonaleniu zawodowym w formach krótkich w ramach wcześniej podpisanych umów. Ponadto nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż zgodnie ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* obowiązującym od dnia 1 grudnia 2012 roku wartość docelowa ww. wskaźnika (5 377) została obniżona w odniesieniu do pierwotnej wartości docelowej (8 664) o 3 287.

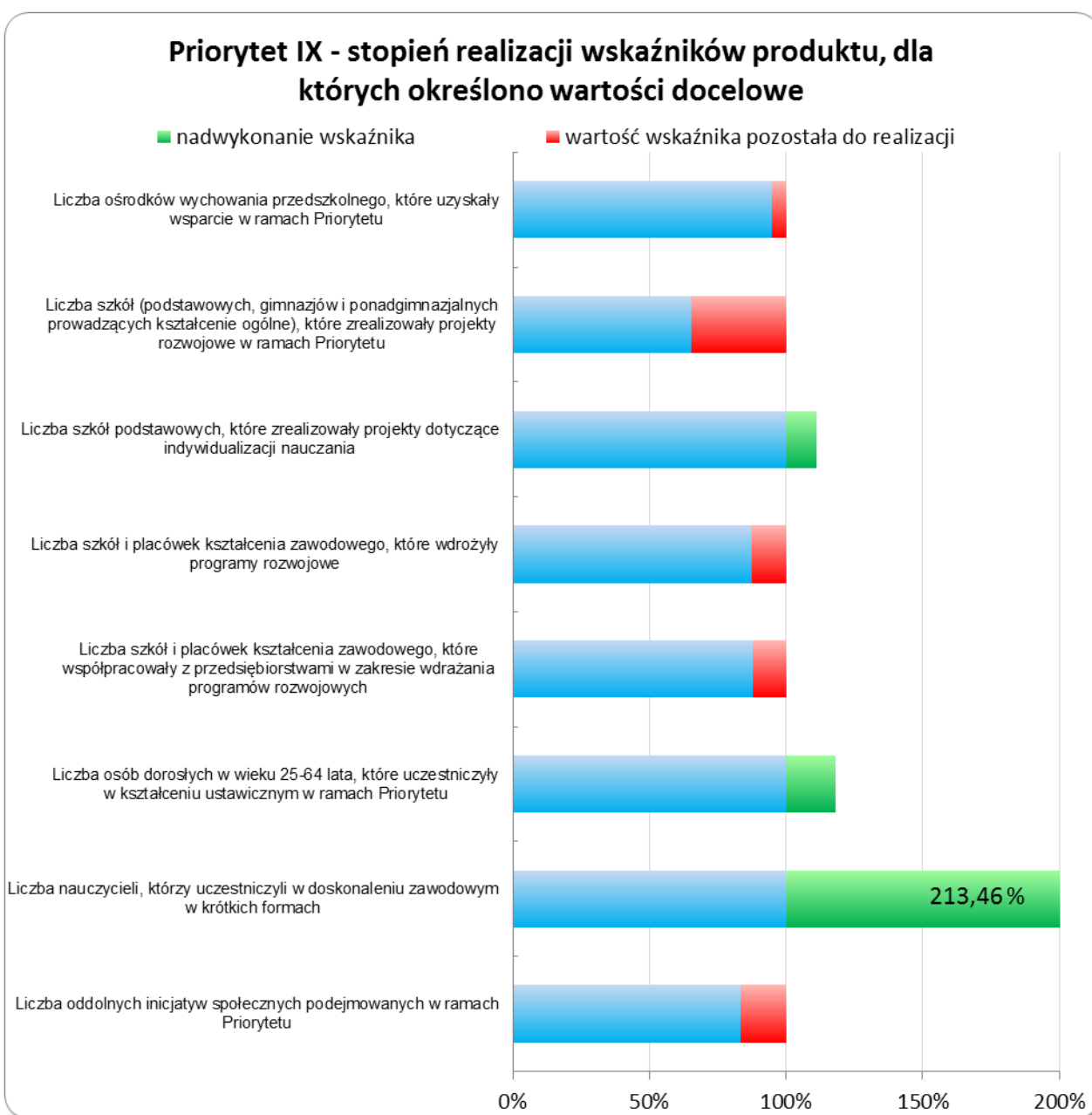
Liczba nauczycieli na obszarach wiejskich, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich

formach – 142,97% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki poziom realizacji wskaźnika wynika przede wszystkim z wprowadzenia w Planie działania na rok 2012 kryterium dostępu, iż *Grupę docelową projektu stanowią wyłącznie nauczyciele zatrudnieni na obszarach wiejskich (zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego, która opiera się na podziale jednostek administracyjnych zastosowanym w rejestrze TERYT. tzn., że obszarami wiejskimi są tereny położone poza granicami administracyjnymi miast - obszary gmin wiejskich oraz część wiejska (leżąca poza miastem) gminy miejsko – wiejskiej i/lub nauczyciele kształcenia zawodowego i/lub instruktorzy praktycznej nauki zawodu, w tym także zatrudnieni u pracodawców.*

Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach – 215,69% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźnika został osiągnięty w związku z wprowadzonym przez Instytucję Pośredniczącą w roku 2013 kryterium dostępu: *Grupę docelową projektu stanowią wyłącznie nauczyciele kształcenia zawodowego i/lub instruktorzy praktycznej nauki zawodu, w tym także zatrudnieni u pracodawców. Pod pojęciem nauczycieli kształcenia zawodowego należy rozumieć nauczycieli uczących przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu.*

Powyższy wykres obrazuje stopień realizacji wskaźników głównych Priorytetu IX PO KL, dla których określono wartości docelowe w SzOP PO KL 2007-2013. Wartości osiągnięte wskaźników oznaczono kolorem niebieskim,

przy czym po przekroczeniu 100% oznaczenie zmienia kolor na zielony pokazując nadwykonanie wskaźnika. W ramach Priorytetu IX PO KL niezrealizowanych pozostało pięć wskaźników głównych z ośmiu ujętych w powyższym zestawieniu.

Badania ewaluacyjne na poziomie IP

Ocena działań na rzecz wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych w kontekście niekorzystnej sytuacji demograficznej w województwie lubelskim

Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie 23 lutego 2015 r. ogłosił postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na przeprowadzenie badania ewaluacyjnego pn. *Ocena działań na rzecz wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych w kontekście niekorzystnej sytuacji demograficznej w województwie lubelskim*. Ofertę na wykonanie ww. badania złożyło 14 Wykonawców, natomiast Wykonawcą badania została Pracownia Badań i Doradztwa „Re-Source” Korczyński Sarapata sp.j. Umowa została podpisana w dniu 2 czerwca 2015 r. Założony koszt badania to 60,39 tys. PLN. Okres realizacji badania trwał od 2 czerwca 2015 r. do 2 sierpnia 2015 r.

Celem głównym badania była ocena działań na rzecz wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych w kontekście niekorzystnej sytuacji demograficznej w województwie lubelskim.

Główny cel badania został zrealizowany poprzez osiągnięcie następujących **celów szczegółowych**:

1. Ocena sytuacji demograficznej w województwie lubelskim pod kątem sytuacji osób starszych.
2. Diagnoza głównych potrzeb, zagrożeń oraz barier na rynku pracy osób starszych w województwie lubelskim.
3. Ocena skuteczności i efektywności wsparcia skierowanego do osób starszych w ramach komponentu regionalnego PO KL.
4. Zdiagnozowanie działań, mających na celu podtrzymanie aktywności zawodowej osób starszych na rynku pracy.

W badaniu uwzględniono m.in. następujące kryteria ewaluacyjne:

- **kryterium efektywności** – rozumiane jako stosunek nakładów do otrzymanych wyników;
- **kryterium skuteczności** – rozumiane jako stopień osiągnięcia celów i rezultatów określonych w obszarze aktywizacji zawodowej i społecznej osób starszych w ramach PO KL;
- **kryterium trafności** – rozumiane jako stopień dopasowania oferowanego wsparcia do potrzeb uczestników projektów;
- **kryterium trwałości** – rozumiane jako ocena zmiany sytuacji społeczno- zawodowej osób objętych wsparciem w ramach projektu, po zakończeniu udziału w projekcie.

W ramach przedmiotowego badania ewaluacyjnego zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

1. Analiza danych zastanych (*desk research*)
2. Komputerowo wspomagany wywiad telefoniczny (CATI)
3. Badanie kwestionariuszowe Mixed-mode
4. Metoda podwójnej różnicy (difference-in-difference – DiD)
5. Pogłębiony wywiad telefoniczny (ITI)

Obecnie trwają prace nad weryfikacją raportu końcowego z przedmiotowego badania, w związku z powyższym wnioski oraz rekomendacje zostaną zaprezentowane w przyszłym okresie sprawozdawczym.

Ocena zapotrzebowania na realizację usług rozwojowych w odniesieniu do potrzeb przedsiębiorców z województwa lubelskiego

Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie 26 lutego 2015 r. ogłosił postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na przeprowadzenie badania ewaluacyjnego pn. *Ocena zapotrzebowania na realizację usług rozwojowych w odniesieniu do potrzeb przedsiębiorców z województwa lubelskiego*. Ofertę na wykonanie ww. badania złożyło 11 Wykonawców, natomiast Wykonawcą badania zostało konsorcjum firm: WYG PSDB sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Rynku Pracy „S-TO-S”. Umowa została podpisana w dniu 14 maja 2015 r. Założony koszt badania to 79,64 tys. PLN. Okres realizacji badania trwał od 14 maja 2015 r. do 14 lipca 2015 r.

Celem głównym badania była ocena zapotrzebowania na realizację usług rozwojowych w odniesieniu do potrzeb przedsiębiorców z województwa lubelskiego.

Cel główny badania zostanie zrealizowany poprzez osiągnięcie następujących **celów szczegółowych**:

1. Ocena dotychczasowych doświadczeń przedsiębiorców w zakresie doszkalania pracowników.
2. Określenie zainteresowania przedsiębiorców wsparciem w zakresie podnoszenia kompetencji/kwalifikacji pracowników w ramach usług rozwojowych w zależności od wielkości przedsiębiorstwa oraz branży definiowanej według sekcji PKD.
3. Określenie branż definiowanych według sekcji Polskiej Kwalifikacji Działalności wpisujących się w obszary inteligentnych specjalizacji preferowanych do objęcia wsparciem w ramach usług rozwojowych.

W badaniu uwzględniono m.in. następujące kryteria ewaluacyjne:

- **kryterium efektywności** – rozumiane jako stosunek nakładów do otrzymanych wyników;
- **kryterium skuteczności** – rozumiane jako stopień osiągnięcia celów, rezultatów określonych w zakresie usług rozwojowych;
- **kryterium trafności** – rozumiane jako stopień dopasowania usług rozwojowych wobec zdiagnozowanych potrzeb przedsiębiorców;
- **kryterium trwałości** – rozumiane jako zmiana sytuacji przedsiębiorstw, których pracownicy uczestniczyli w szkoleniu/doradztwie/studiach podyplomowych utrzymująca się w średnim i długim okresie.

W ramach przedmiotowego badania ewaluacyjnego zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

1. Analiza danych zastanych (*desk research*).
2. Indywidualne wywiady pogłębione
3. Zogniskowane wywiady grupowe
4. Ankieta CATI z przedsiębiorcami z województwa lubelskiego
5. Ankieta CAWI z firmami działającymi w ramach inteligentnych specjalizacji województwa lubelskiego
6. Wywiady indywidualne z przedstawicielami organizacji pracodawców/klastrów z terenu województwa lubelskiego
7. IDI/ITI z podmiotami szkoleniowymi/doradczymi z województwa lubelskiego

Obecnie trwają prace nad weryfikacją raportu końcowego z przedmiotowego badania, w związku z powyższym wnioski oraz rekomendacje zostaną zaprezentowane w przyszłym okresie sprawozdawczym.

Badania ewaluacyjne na poziomie IP 2

Zgodnie z zapisami Aneksu nr 5 z dnia 2 lutego 2011 r. do Porozumienia w sprawie dofinansowania działań w ramach PO KL pomiędzy Instytucją Pośredniczącą a Instytucją Wdrażającą (Instytucją Pośredniczącą II stopnia) zadania wynikające z ewaluacji wdrażanych Działań zostały przekazane Instytucji Pośredniczącej PO KL.

2. Analiza stanu realizacji Priorytetu w okresie objętym sprawozdaniem

W danym okresie sprawozdawczym alokacja środków UE wyrażona w PLN wyliczona jest zgodnie z algorytmem zawartym w Porozumieniu w sprawie realizacji Priorytetu/Działania/Poddziałania w ramach PO KL. Zastosowanie ma kurs euro 4,1289 PLN z 28 maja 2015 r.

Alokacja finansowa w ramach komponentu regionalnego na lata 2007-2013 wynosi **2,39 mld PLN**:

Priorytet VI poziom alokacji wynosi – **804,47 mln PLN**,

Priorytet VII poziom alokacji wynosi – **507,08 mln PLN**,

Priorytet VIII poziom alokacji wynosi – **511,93 mln PLN**,

Priorytet IX poziom alokacji wynosi – **566,3 mln PLN**.

Analizując stan wdrażania PO KL w województwie lubelskim, od początku perspektywy finansowej 2007-2013, postęp finansowy widoczny jest zarówno w kontekście kontraktowania, jak i wydatkowania.

Konkursy, które były ogłaszane w ramach Priorytetów VI - IX PO KL cieszyły się zainteresowaniem wśród

wnioskodawców. Wg stanu na koniec czerwca 2015 r. zostało złożonych 13 640 wniosków o wartości dofinansowania 8,68 mld PLN, z czego najwięcej, tj. 5 484 wnioski (40,21% ogółu) o wartości 2,70 mld PLN zostało złożonych w ramach Priorytetu IX PO KL.

Ponadto na realizację projektów systemowych złożono 2 114 wniosków o wartości dofinansowania 1,12 mld PLN, z czego 1 539 wniosków (72,80% ogółu) o wartości 366,06 mln PLN zostało złożonych w ramach Priorytetu VII PO KL.

Ogółem złożono 15 754 wnioski o wartości dofinansowania 9,80 mld PLN.

W ramach Priorytetów VI - IX PO KL łącznie zostało podpisanych 3 368 umów o dofinansowanie o wartości (krajowy wkład publiczny) 2,57 mld PLN.

W przypadku projektów konkursowych zostało podpisanych 2 725 umów o wartości (krajowy wkład publiczny) 1,55 mld PLN, z czego najwięcej 1 034 umów (37,94% ogółu) o wartości (krajowy wkład publiczny) 506,77 mln PLN zostało podpisanych w ramach Priorytetu IX PO KL. Natomiast w przypadku projektów systemowych podpisano 643 umowy o wartości (krajowy wkład publiczny) 1,02 mld PLN, z czego najwięcej 372 umowy (57,85% ogółu) o wartości (krajowy wkład publiczny) 84,09 mln PLN zostało podpisanych również w ramach Priorytetu IX PO KL.

Stopień wykorzystania alokacji na lata 2007-2013, tj. 2,39 mld PLN pod względem wartości zawartych umów wyniósł 107,53%. W porównaniu do stanu na koniec 2014 r. nastąpił wzrost wykorzystania alokacji o 0,84 pkt. proc. Natomiast stopień wykorzystania alokacji na lata 2007-2013 pod względem zatwierdzonych wniosków o płatność wyniósł 97,91%. W porównaniu do stanu na koniec 2014 r. wzrost wykorzystania alokacji w tym zakresie nastąpił o 7,12 pkt. proc.

Poziom wykorzystania alokacji

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VI PO KL – 804,47 mln PLN

W ramach całego **Priorytetu VI PO KL** w ujęciu narastającym podpisano **445** umów na kwotę **929,84 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **926,10 mln PLN**, stanowiący 115,12% dostępnej alokacji. Liczba podpisanych umów w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 1,83%, natomiast ich wartość o 1,36%. W ramach podpisanych 111 umów o wartości 734,33 mln PLN przewidywane są wydatki objęte pomocą publiczną. Wartość umów z pomocą publiczną stanowi 78,97% wartości umów podpisanych w ramach Priorytetu VI. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **3 027** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VI wyniosły **863,07 mln PLN**, co stanowi 107,28% alokacji na lata 2007-2013. Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 8,42%, a ich wartość o 7,79%.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VII PO KL – 507,08 mln PLN

W ramach całego **Priorytetu VII PO KL** w ujęciu narastającym podpisano **728** umów na kwotę **518,07 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **517,17 mln PLN**, stanowiący 101,99% dostępnej alokacji. Liczba podpisanych umów w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 0,69%, natomiast ich wartość o 1,76%. W ramach podpisanych 19 umów o wartości 22,57 mln PLN przewidywane są wydatki objęte pomocą publiczną. Wartość umów z pomocą publiczną stanowi 4,36% wartości umów podpisanych w ramach Priorytetu VII. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **6 207** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VII wyniosły **475,02 mln PLN**, co stanowi 93,68% alokacji na lata 2007-2013. Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 6,65%, a ich wartość o 8,30%.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VIII POKL – 511,93 mln PLN

W ramach całego **Priorytetu VIII PO KL** w ujęciu narastającym podpisano **789** umów na kwotę **540,97 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **535,24 mln PLN**, stanowiący 104,55% dostępnej alokacji. Liczba podpisanych umów w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 0,13%, natomiast ich wartość zmalała o 0,03% (wynika to z faktu, iż w bieżącym okresie sprawozdawczym aneksowano umowy

o dofinansowanie zmniejszające kwotę dofinansowania). W ramach podpisanych 380 umów o wartości 259,78 mln PLN przewidywane są wydatki objęte pomocą publiczną. Wartość umów z pomocą publiczną stanowi 48,02% wartości umów podpisanych w ramach Priorytetu VIII. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **4 269** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VIII wyniosły **487,66 mln PLN**, co stanowi 95,26% alokacji na lata 2007-2013. Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 4,50%, a ich wartość o 5,62%.

Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*

alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu IX PO KL – 566,30 mln PLN

W ramach całego **Priorytetu IX PO KL** w ujęciu narastającym podpisano **1 406** umów na kwotę **596,93 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **590,87 mln PLN**, stanowiący 104,34% dostępnej alokacji. Liczba podpisanych umów w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego zmalała o 0,07%, natomiast ich wartość zmalała o 0,21% (wynika to z faktu, iż w bieżącym okresie sprawozdawczym została rozwiązana umowa o dofinansowanie projektu). W ramach jednej podpisanej umowy o wartości 387,07 tys. PLN przewidywane są wydatki objęte pomocą publiczną. Wartość umowy z pomocą publiczną stanowi 0,06% wartości umów podpisanych w ramach Priorytetu IX. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **6 482** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu IX PO KL wyniosły **518,88 mln PLN**, co stanowi 91,63% alokacji na lata 2007-2013. Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 6,86%, a ich wartość o 10,81%.

W ramach komponentu regionalnego najwyższy poziom kontraktacji, niezmiennie, występuje w ramach Priorytetu VI PO KL, tj. 38,91% dostępnej alokacji (krajowy wkład publiczny) dla komponentu regionalnego, natomiast najniższy poziom kontraktacji występuje w ramach Priorytetu VII PO KL, tj. 21,76% dostępnej alokacji. Również w ramach Priorytetu VI PO KL występuje najwyższy poziom wydatkowania, tj. 35,98% dostępnej alokacji, a najniższy poziom wydatkowania występuje, tak jak w przypadku kontraktacji, w ramach Priorytetu VII PO KL, tj. 20,08% dostępnej alokacji.

Należy podkreślić, iż w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego największy wzrost wartości zakontraktowania środków odnotowano w przypadku Priorytetu VI (o 12,43 mln PLN), podobnie było w poprzednim okresie sprawozdawczym. Natomiast w ramach Priorytetu IX wysokość kontraktacji uległa zmniejszeniu (o 1,22 mln PLN), wynika to z faktu rozwiązania jednej umowy w ramach działania 9.4 PO KL.

Tak jak w przypadku kontraktacji, najwyższy wzrost wartości wydatkowania w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wystąpił w ramach Priorytetu VI (o 62,41 mln PLN), a najniższy w ramach Priorytetu VIII (o 25,97 mln PLN), w poprzednim okresie sprawozdawczym dotyczyło to Priorytetu VII .

Wysoki poziom kontraktacji oraz wydatkowania wg stanu na koniec czerwca 2015 roku w ramach Priorytetu VI PO KL wynika przede wszystkim, jak już było podkreślane w poprzednich sprawozdaniach, z dużego zainteresowania wnioskodawców ogłaszanymi konkursami, w głównej mierze w ramach Działania 6.1 i 6.2 PO KL, którzy w zdecydowanej większości działają na zasadach komercyjnych oraz posiadają duże doświadczenie w aplikowaniu i realizacji projektów finansowanych z EFS. Również grupy docelowe, tj. bezrobotni i osoby poszukujące pracy zainteresowane są wsparciem oferowanym w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI PO KL, co wskazuje na adekwatność wsparcia do ich potrzeb (m.in. szkolenia zawodowe, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej). Pozytywny wpływ na kontraktację oraz wydatkowanie w ramach Działania 6.1 PO KL ma również doświadczenie PUP/MUP z poprzedniego okresu programowania. Nie bez znaczenia jest również fakt wydatkowania całej alokacji w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL, tj. na zadania zwiększające dostępność do usług aktywizacyjnych w PUP poprzez dofinansowanie zatrudnienia pośredników pracy i doradców zawodowych oraz zwiększanie ich kompetencji.

Ponadto należy podkreślić, iż na wysoki wskaźnik wykorzystania alokacji w ramach Priorytetu VI PO KL miały wpływ głównie umowy i aneksy zawarte w ramach Działania 6.1 i 6.2 oraz zwiększenie alokacji na konkursy w ramach Poddziałania 6.1.1 i Działania 6.2, a także nadkontraktacja w ramach Poddziałania 6.1.3. Wysoki wskaźnik wykorzystania alokacji w ramach Priorytetu w głównej mierze spowodowany jest faktem, iż w ramach działań konkursowych ogłoszono wszystkie zaplanowane konkursy i w większości z nich (ogłaszanych w 2013 r.) podpisano umowy o dofinansowanie. Zakontraktowano również środki przeznaczone na działania systemowe, w tym zwiększone środki w ramach nadkontraktacji oraz środki dodatkowe przeznaczone przez IZ dla WUP w Lublinie w ramach przesunięcia środków z komponentu centralnego PO KL. Do zakontraktowania pozostały jeszcze niewielkie środki w ramach Poddziałania 6.1.1 oraz Działania 6.2, przyznane decyzją KM PO KL na realizację Priorytetu VI PO KL, czyli tych, w których nie występują obawy niezakontraktowania środków. Wysoki poziom wydatkowania środków ma ścisły związek z wysoką kontraktacją i tym, iż dobiega końca okres programowania. Również wysoka stopa bezrobocia jaką charakteryzuje się województwo ma wpływ na duże zapotrzebowanie na formy wsparcia oferowane w ramach projektów, które poprzez swoją kompleksowość, w tym efekt zatrudnieniowy, są atrakcyjną i potrzebną formą wsparcia.

Przyczyną najmniejszego wzrostu wartości zakontraktowania środków w ramach Priorytetu VIII PO KL w odniesieniu do roku 2014 oraz w porównaniu do pozostałych priorytetów jest fakt, iż w bieżącym okresie sprawozdawczym aneksowano umowy o dofinansowanie zmniejszające kwoty dofinansowania. Należy jednak podkreślić, iż w ramach Priorytetu VIII zakontraktowano 104,55% dostępnej alokacji na przedmiotowy Priorytet, a stopień wydatkowania wynosi 95,26%. Ponadto w przedmiotowym Priorytecie poziom wydatków kwalifikowalnych w zatwierdzonych wnioskach o płatność w stosunku do alokacji w poszczególnych działaniach jest porównywalny i wynosi odpowiednio 95,28% dla Działania 8.1 oraz 95,06% dla Działania 8.2.

Należy również podkreślić znaczny wzrost wartości wydatkowania w ramach Priorytetu IX PO KL, w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego, (o 50,6 mln PLN). Wielkość środków jaka została zakontraktowana bezpośrednio przekłada się na wielkość wydatkowania. Ponadto należy podkreślić, iż pod koniec roku 2013 i w roku 2015 została zakończona realizacja niektórych projektów systemowych, co ma również przełożenie na stopień wydatkowania. Okres wdrażania projektów systemowych jest kilkuletni, stąd też wydatkowanie jest rozłożone w czasie.

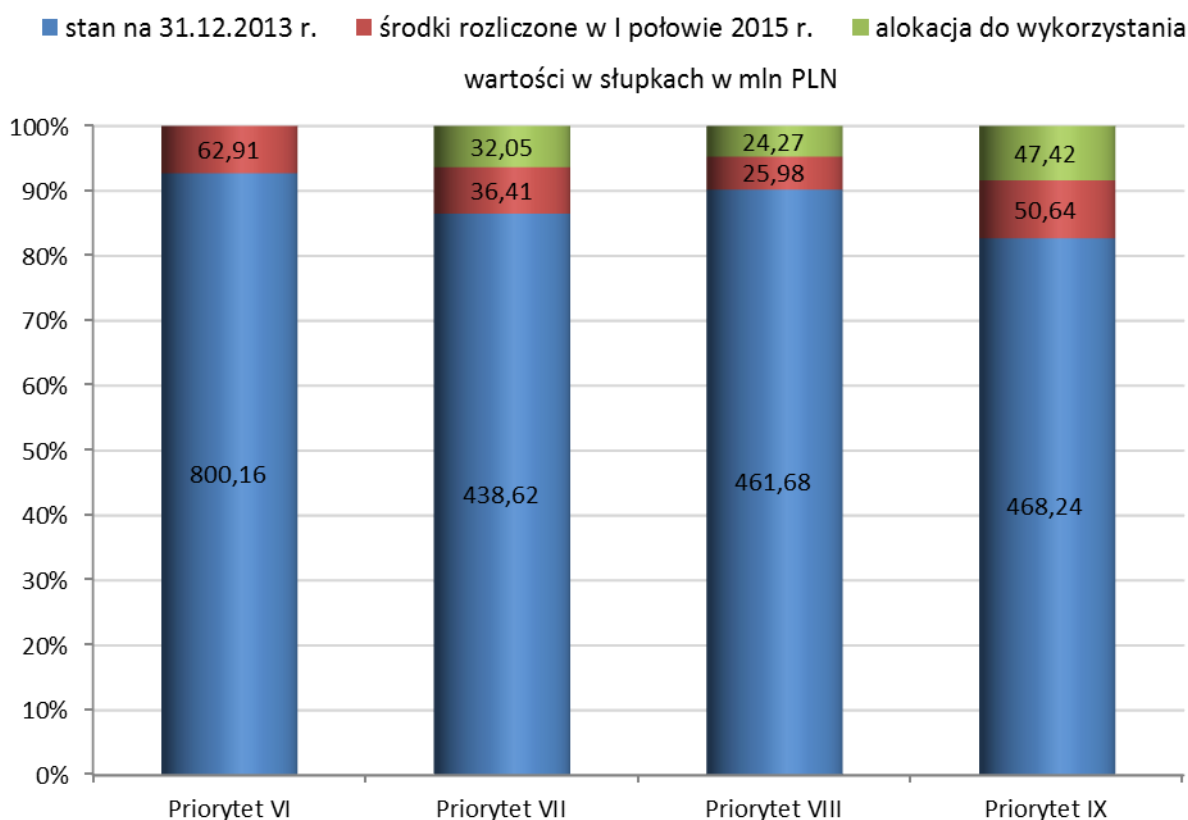
Jak już zostało wcześniej wskazane w ramach komponentu regionalnego najniższy (w porównaniu do pozostałych priorytetów) stopień kontraktacji i wydatkowania dotyczy Priorytetu VII PO KL. Należy jednak podkreślić, iż w ramach przedmiotowego Priorytetu zakontraktowano 101,99% dostępnej alokacji. Wskaźnik wykorzystania alokacji w głównej mierze spowodowany jest faktem, iż w ramach działań konkursowych ogłoszono wszystkie zaplanowane konkursy i podpisano wszystkie umowy o dofinansowanie. Wpływ na poziom kontraktowania i wydatkowania w ramach Priorytetu ma sytuacja występująca głównie w Działaniu 7.1, na które przeznaczono 61,79% alokacji.

W województwie lubelskim występuje bardzo duże zainteresowanie realizacją projektów systemowych wśród podmiotów uprawnionych do aplikowania o środki, tj. OPS, PCPR i ROPS. Od początku realizacji programu niemalże wszystkie uprawnione podmioty realizowały i ok. 90% nadal realizuje umowy ramowe w Poddziałaniu 7.1.1 oraz 100% w Poddziałaniu 7.1.2. Wysoki stopień kontraktacji wynika z faktu, iż istniało i istnieje duże zapotrzebowanie na środki na realizację działań dla osób korzystających z pomocy społecznej. Jak wynika z danych GUS Lublin (*Bank danych lokalnych*) w roku 2013 liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w województwie lubelskim wynosiła 211 310.

Odnotowano również znaczny stopień wydatkowania środków w ramach Działania 7.2. Jest on jednak niższy niż stopień wydatkowania w stosunku do kontraktacji wskazany w poprzednim okresie sprawozdawczym, pomimo, iż realizacja znacznej części umów została zakończona. Na poziom wydatkowania ma wpływ fakt, iż w Poddziałaniu 7.2.2 zakończyła się realizacja wszystkich umów, nie mniej jednak część z nich zostanie rozliczona już w kolejnym okresie sprawozdawczym. Biorąc pod uwagę dotychczasową realizację dofinansowanych w ramach priorytetu projektów a tym samym analizując ich sposób realizacji IP PO KL nie widzi zagrożenia niewydatkowania zakontraktowanych środków.

Poziom środków rozliczonych w ramach wniosków o płatność

Powyższy wykres obrazuje poziom środków rozliczonych w ramach poszczególnych Priorytetów komponentu regionalnego PO KL wg stanu na dzień 30.06.2015 r. z odniesieniem do stanu dzień 31.12.2014 r. Najwyższy poziom wykorzystania alokacji zaobserwować można w Priorytecie VI PO KL, najniższy w Priorytecie IX PO KL (91,63%). Na podstawie wykresu zauważyć można również, że w rozpatrywanym okresie największy przyrost wydatkowania wystąpił w Priorytecie IX PO KL, natomiast najniższy w Priorytecie VIII PO KL.

Przebieg procesu wnioskowania o wsparcie w ramach procedury konkursowej

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 6.2 PO KL.

Konkursy ogłoszone w roku 2013 – nabór, ocena formalna i merytoryczna wniosków oraz procedura podpisywania umów w roku 2015.

Konkurs zamknięty nr 1/POKL/6.1.1/2013 - wartość alokacji 13,50 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 2,70 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *Identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie;*
- (Typ 3) *Wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy;*
- (Typ 4) *Realizacja programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia:*
  - *pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe,*
  - *staże/praktyki zawodowe,*
  - *szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych,*

- *subsydiowanie zatrudnienia,*
- *wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia).*

W ramach niniejszego konkursu nastąpiło zwiększenie alokacji dostępnej na konkurs. Środki finansowe pozwalające na zwiększenie kwoty alokacji zostały przyznane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju dla województwa lubelskiego i pochodzą z przesunięć z komponentu centralnego PO KL. Zarząd Województwa Lubelskiego dnia 4 lutego 2014 r. zatwierdził zmiany w Dokumentacji konkursowej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 dla konkursu zamkniętego nr 1/POKL/6.1.1/2013. Na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 28,18 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 2,7 mln PLN). Dodatkowo możliwe było również zakontraktowanie środków pochodzących z tzw. różnic kursowych, czego efektem były trwające negocjacje z wnioskodawcami mające na celu wykorzystanie alokacji w całości.

W roku 2015 trwała procedura podpisywania umów w ramach przedmiotowego konkursu. W bieżącym okresie sprawozdawczym podpisano 2 umowy na kwotę 1,81 mln PLN, w obu założono realizację wszystkich typów projektu. Łącznie w ramach konkursu do zakończenia okresu sprawozdawczego podpisano 28 umów na łączną kwotę 30,14 mln PLN, z czego 20 umów na kwotę 20,47 mln PLN zakłada realizację wszystkich typów projektu, zaś pozostałe 8 umów na kwotę 9,67 mln PLN zakłada realizację 1 i 3 typu wsparcia.

Konkurs zamknięty nr 2/POKL/6.1.1/2013- wartość alokacji 9,50 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1,90 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *Identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie;*
- (Typ 3) *Wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy;*
- (Typ 4) *Realizacja programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia:*
  - *pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe,*
  - *staże/praktyki zawodowe,*
  - *szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych,*
  - *subsydiowanie zatrudnienia,*
  - *wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia);*
- (Typ 6) *Wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej (regionalnej i międzyregionalnej) osób pozostających bez zatrudnienia (w tym w szczególności osób zamieszkujących na obszarach wiejskich);*
- (Typ 14) *Jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia.*

W okresie sprawozdawczym kontynuowana była procedura podpisywania umów. W bieżącym okresie sprawozdawczym podpisano 3 umowy na kwotę 3,68 mln PLN, w tym 2 umowy na kwotę 2,42 mln PLN zakładały realizację 1 i 3 typu projektu oraz 1 umowa na kwotę 1,26 mln PLN realizowały wszystkie typy projektu. Łącznie w ramach konkursu do zakończenia okresu sprawozdawczego podpisanych zostało 12 umów na kwotę 11,56 mln PLN, w tym 3 umowy na kwotę 2,54 mln PLN zakładały realizację 1 i 3 typu projektu, a 9 umów na kwotę 9,02 mln PLN zakładały realizację 1 i 3 typu projektu.

Tak jak w przypadku konkursu nr 1/POKL/6.1.1/2013, możliwe było również zakontraktowanie środków pochodzących z tzw. różnic kursowych, czego efektem były trwające negocjacje z wnioskodawcami mające na celu wykorzystanie alokacji w całości.

W województwie lubelskim szczególnym problemem jest bezrobocie wśród osób młodych. Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia wynosiła 35 375, co stanowi 33,85% ogółu osób bezrobotnych (wg danych WUP w Lublinie na koniec czerwca 2015 r.). Brak kwalifikacji, czy też brak doświadczenia zawodowego sprawia, że ludzie młodzi mają coraz większe trudności w znalezieniu pracy, w wyniku czego rośnie liczba długotrwale bezrobotnych. Dostrzegając te problemy, WUP w Lublinie kierunkował wsparcie właśnie do grup doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy, zobowiązując wnioskodawców do realizowania wsparcia kompleksowego i dostosowanego do potrzeb pracodawców. Wpływa to na zainteresowanie osób nieaktywnych zawodowo (głównie bezrobotnych) oferowanymi w projektach formami wsparcia wiążącymi się również z możliwością zatrudnienia (efektywność zatrudnieniowa w projektach). Ponadto, duże doświadczenie wnioskodawców w realizacji projektów oraz fakt, iż rok 2013 był ostatnim rokiem, w którym WUP w Lublinie ogłaszał konkursy w ramach Poddziałania 6.1.1, skutkowało bardzo dużym zainteresowaniem przedmiotowym konkursem.

Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 6.2 PO KL.

Konkursy ogłoszone w roku 2013 – nabór, ocena formalna i merytoryczna wniosków oraz procedura podpisywania umów w roku 2015.

Konkurs nr 1/POKL/6.2/2013 – wartość alokacji 20 mln PLN, w tym min. 15% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 3 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujący typ projektów:

Bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) obejmujące:

- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej,

- przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej – o ile wszyscy członkowie są osobami, które rozpoczęły prowadzenie działalności w wyniku uczestnictwa w projekcie), do wysokości 40 tys. zł na osobę (lub 20 tys. zł na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej),

- wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące:

a) finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego,

b) szkolenia i doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu).

W ramach niniejszego konkursu nastąpiło kilkakrotne zwiększenie alokacji dostępnej na konkurs. Środki finansowe pozwalające na zwiększenie kwot alokacji zostały przyznane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju dla województwa lubelskiego i pochodzą z przesunięć z komponentu centralnego PO KL. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził zmiany w Dokumentacji konkursowej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 dla konkursu otwartego nr 1/POKL/6.2/2013 dnia:

- 4 lutego 2014 r. - na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 34,68 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 3 mln PLN);

- 8 kwietnia 2014 r. - na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 36,74 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 3 mln PLN);

- 20 maja 2014 r. - na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 37,75 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 3 mln PLN).

Decyzja o przesunięciu środków na właśnie ten konkurs spowodowana była chęcią dotarcia do szerokiej grupy docelowej obejmowanej wsparciem w ramach tego konkursu, a nie wyłącznie do osób w wieku 50+, jak ograniczał drugi konkurs w ramach tego Działania. Ponadto decyzją KM PO KL województwo lubelskie uzyskało dodatkowe środki na realizację Priorytetu VI PO KL, które w części zostały przeznaczone na realizację Działania 6.2 – w ramach niniejszego konkursu (Uchwała 158 KM PO KL z dnia 10.12.2014 r.). Dodatkowo możliwe jest również zakontraktowanie środków pochodzących z tzw. różnic kursowych, czego efektem są trwające negocjacje z wnioskodawcami mające na celu wykorzystanie alokacji w całości. W związku z powyższym w przyszłym okresie sprawozdawczym nadal będzie trwała procedura podpisywania umów o dofinansowanie w ramach środków pochodzących z różnic kursowych.

Łącznie w ramach konkursu podpisano 21 umów o wartości 44,28 mln PLN. W przyszłym okresie sprawozdawczym nadal będzie trwała procedura podpisywania umów w ramach tego konkursu.

Konkursy ogłaszane w ramach Działania 6.2 cieszą się od początku wdrażania PO KL dużym zainteresowaniem. Słabość sektora przedsiębiorstw w województwie lubelskim sprawia, iż firmy nie są w stanie wygenerować odpowiedniej liczby miejsc pracy. W związku z powyższym województwo charakteryzuje niski wskaźnik zatrudnienia oraz wysoki wskaźnik bezrobocia. Jednym z narzędzi przeciwdziałania bezrobociu, w którym potencjalni uczestnicy projektów upatrują możliwość wejścia na rynek pracy jest właśnie rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wpływ na zainteresowanie nie tylko wśród uczestników projektu, ale i wnioskodawców ma fakt, iż pod względem liczby instytucji otoczenia biznesu województwo lubelskie zajmuje dobrą pozycję na tle innych województw. Na 50 ośrodków innowacji i przedsiębiorczości na Lubelszczyźnie, większość to ośrodki szkoleniowo-doradcze, zaliczane do „miękkich” form wsparcia przedsiębiorczości. Ponadto, duże doświadczenie wnioskodawców w realizacji projektów oraz fakt, iż rok 2013 był ostatnim rokiem, w którym WUP w Lublinie ogłaszał konkursy w ramach Działania 6.2, tak jak w przypadku Działania 6.1 PO KL, skutkowało bardzo dużym zainteresowaniem ogłaszanymi konkursami.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 7.2 PO KL.

Konkursy ogłoszone w roku 2013 – nabór, ocena formalna i merytoryczna wniosków oraz procedura podpisywania umów w roku 2015.

Konkurs zamknięty nr 1/POKL/7.2.1/2013 - wartość alokacji wynosiła 8 mln PLN (w tym min. 25% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą min. 2 mln PLN) w tym alokacja w wysokości 4 mln PLN wyodrębniona na realizację projektów skierowanych wyłącznie do osób w wieku 15 – 30 lat (w tym min. 25% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą min. 1 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 3) *kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy;*
- (Typ 4) *staże, subsydiowane zatrudnienie i zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;*
- (Typ 5) *poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej;*
- (Typ 7) *rozwój usług społecznych przezwyciężających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy;*
- (Typ 11) *poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy;*
- (Typ 12) *wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia).*

W ramach niniejszego konkursu nastąpiło kilkakrotne zwiększenie alokacji dostępnej na konkurs. Środki finansowe pozwalające na zwiększenie kwot alokacji zostały przyznane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju dla województwa lubelskiego i pochodzą z przesunięć z komponentu centralnego PO KL. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził zmiany w Dokumentacji konkursowej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 dla konkursu zamkniętego nr 1/POKL/7.2.1/2013 dnia:

- 4 lutego 2014 r. - na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 20,58 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 2 mln PLN), w tym alokacja w wysokości 5,08 mln PLN wyodrębniona na realizację projektów skierowanych wyłącznie do osób w wieku 15 – 30 lat (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości min. 1 mln PLN);

- 3 czerwca 2014 r. - na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 22,81 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 2 mln PLN), w tym alokacja w wysokości 5,08 mln PLN wyodrębniona na realizację projektów skierowanych wyłącznie do osób w wieku 15 – 30 lat (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości min. 1 mln PLN).

Dodatkowo na ten konkurs zostały przesunięte środki niewykorzystane w ramach konkursu nr 2/POKL/7.2.1/2013 i 1/POKL/7.2.2/2013.

W I półroczu 2015 r. trwała procedura podpisywania umów. W okresie sprawozdawczym podpisano 3 umowy na kwotę 4,08 mln PLN, w tym 2 umowy na kwotę 2,55 mln PLN zakładające realizację 3, 4 i 5 typu projektu, 1 umowa na kwotę 1,53 mln PLN zakładająca 3, 4, 5 i 7 typ projektu. Łącznie podpisano 24 umowy na kwotę 27,33 mln PLN, w tym 6 umów na kwotę 7,16 mln PLN zakładały realizację 3, 4, 5 i 7 typu projektu, 9 umów na kwotę 10,87 mln PLN zakładały realizację 3, 4 i 5 typu projektu, 5 umów na kwotę 5,92 mln PLN zakładały realizację 3, 4, 5 i 11 typu projektu, 3 umowy o wartości 2,65 mln PLN zakładały realizację 3, 4 i 7 typu projektu oraz 1 umowa, która zakładała realizację 3, 4, 5, 7 i 11 typu projektu na kwotę 730,09 tys. PLN.

Jak wynika z badań prowadzonych przez Obserwatorium Integracji Społecznej *Polska należy do krajów o najwyższym stopniu zagrożenia ubóstwem dzieci i młodzieży, chociaż w ostatnich latach obserwuje się poprawę sytuacji w tym zakresie. Stopa ubóstwa wśród gospodarstw domowych złożonych z dwóch osób dorosłych z przynajmniej 3 dzieci na utrzymaniu wynosiła 30% osób (Diagnoza Stanu Zastanego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, kwiecień 2010)*. W województwie na koniec 2012 r. ponad 235 tys. os. korzystało z pomocy społecznej w tym ok. 21,5 tys. os. przyznano decyzją świadczenia z powodu bezrobocia. Dostrzegając te problemy, WUP w Lublinie proponował realizację wsparcia w postaci aktywizacji społecznej poprzez aktywizację zawodową a tym samym kierunkuje wsparcie do osób młodych, zobowiązując wnioskodawców do realizowania wsparcia kompleksowego. Wpływa to na zainteresowanie osób wykluczonych społecznie (głównie bezrobotnych) oferowanymi w projektach formami wsparcia wiążącymi się również z możliwością zatrudnienia (efektywność zatrudnieniowa w projektach). Ponadto, duża liczba i ogromne doświadczenie wnioskodawców w realizacji projektów oraz fakt, iż rok 2013 był ostatnim rokiem, w którym WUP w Lublinie ogłaszał konkursy w ramach Poddziałania 7.2.1, skutkowało bardzo dużym zainteresowaniem ogłaszanymi konkursami.

Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 7.4 PO KL.

Konkursy ogłoszone w roku 2013 – nabór, ocena formalna i merytoryczna wniosków oraz procedura podpisywania umów w roku 2015.

Konkurs otwarty nr 1/POKL/7.4/2013 - wartość alokacji 5 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *programy aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych, w ramach których dla każdego z uczestników przygotowywane i realizowane są indywidualne plany działania, opracowane w oparciu o analizę predyspozycji zawodowych danej osoby niepełnosprawnej, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących:*

- *poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej,*
- *kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,*

- *poradnictwo zawodowe,*

- *pośrednictwo pracy,*

- *zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy/asystenta zawodowego u pracodawcy,*

- *staże i praktyki zawodowe,*

- *subsydiowane zatrudnienie,*

- *skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ,*

- *usługi społeczne przewyższające indywidualne bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego,*

- *wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia),*

- *specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby niepełnosprawnej,*

- *jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia;*

- (Typ 2) *działania o charakterze środowiskowym, w tym w szczególności działania edukacyjne i integracyjne, mające na celu adaptację pracownika w środowisku pracy (jedynie łącznie z główną grupą docelową, czyli osobami niepełnosprawnymi).*

W I półroczu 2015 r. w ramach ww. konkursu kontynuowana była procedura podpisywania umów. W okresie sprawozdawczym podpisano 2 umowy na kwotę 1,91 mln PLN, które zakładały realizację 1 typu projektu. Łącznie od początku konkursu podpisano 8 umów na łączną kwotę 6,29 mln PLN, które zakładały realizację 1 typu projektu.

Województwo lubelskie wyróżnia się w kraju największą, obok woj. małopolskiego częstotliwością występowania zjawiska niepełnosprawności. Liczba 185 osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców plasuje nasz region na pierwszym miejscu w kraju (205 osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców na wsi i 164 w mieście). W województwie lubelskim dochód z pracy był głównym źródłem utrzymania dla 43 250 osób niepełnosprawnych (10,6% niepełnosprawnych mieszkańców Lubelszczyzny). Z niezarobkowych źródeł utrzymywało się 364 167 (89,3%). (*Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2005-2013*). Z badania przeprowadzonego przez Obserwatorium Integracji Społecznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie wynika, że osoby niepełnosprawne należą do grup najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym. Procent wskazań na grupę osób niepełnosprawnych, jako grupę zagrożoną wykluczeniem wyniósł wśród instytucji uczestniczących w badaniu 83,64%. Ludzie niepełnosprawni stanowią jedną z najliczniejszych grup korzystających ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie. Niepełnosprawność zajęła 3 miejsce wśród przyczyn ubiegania się o świadczenia w ramach pomocy społecznej. Według danych WUP w Lublinie na koniec czerwca 2015 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 4 836 niepełnosprawnych i stanowiły one 4,63% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Dostrzegając te problemy, WUP w Lublinie zobowiązuje wnioskodawców do realizowania wsparcia kompleksowego i dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych gdzie obligatoryjne jest stosowanie usług aktywizacyjnych, obejmujących szkolenie teoretyczne oraz możliwość praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w zakładzie pracy. Pomoc ta powinna być również uzasadniona realnymi potrzebami uczestnika projektu, poprzedzonymi analizą potrzeb i oczekiwań oraz opracowaniem Indywidualnego Planu Działania. Działania takie mogą wpływać na zainteresowanie osób niepełnosprawnych oferowanymi w projektach formami wsparcia

wiązającymi się również z możliwością zatrudnienia (efektywność zatrudnieniowa w projektach). Ponadto, duża liczba złożonych wniosków o dofinansowanie oraz doświadczenie wnioskodawców w realizacji wsparcia na rzecz os. niepełnosprawnych (stosowane wcześniej w konkursach kryteria dostępu i strategiczne dot. osób niepełnosprawnych) świadczą o potrzebie realizacji takiego typu wsparcia.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 8.1 PO KL.

Konkursy ogłoszone w roku 2013 – nabór, ocena formalna i merytoryczna wniosków oraz procedura podpisywania umów w roku 2015.

Konkurs otwarty nr 1/POKL/8.1.1/2013 - wartość alokacji 10 mln PLN, w tym min. 10% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1 mln PLN). W roku 2013 w ramach konkursu nastąpiło zwiększenie alokacji do kwoty 32 mln PLN, w tym min. 10% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 3,20 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *ogólne i specjalistyczne szkolenia i/lub doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) w zakresie zgodnym ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw i formie odpowiadającej możliwościom organizacyjno – technicznym przedsiębiorstwa;*
- (Typ 2) *doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.*

W ramach niniejszego konkursu nastąpiło kilkakrotne zwiększenie alokacji dostępnej na konkurs. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził zmiany w Dokumentacji konkursowej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 dla konkursu otwartego nr 1/POKL/8.1/2013 dnia:

- 20 maja 2014 r.- na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 34,50 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 3,45 mln PLN);
- 15 października 2014 r.- na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 35 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 3,50 mln PLN);
- 13 listopada 2014 r.- na dofinansowanie projektów przeznaczono kwotę 36,40 mln PLN (w tym rezerwa finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 3,64 mln PLN).

W bieżącym okresie sprawozdawczym trwała procedura podpisywania umów o dofinansowanie projektów. W I półroczu 2015 r. podpisano jedną umowę o wartości 616 tys. PLN, która zakładała realizację zarówno 1 i 2 typu projektu. W ramach przedmiotowego konkursu do 30 czerwca 2015 roku podpisano 75 umów o dofinansowanie projektu o wartości ogółem 34,24 mln PLN, z czego w ramach 1 typu podpisano 63 umowy (28,84 mln PLN), w ramach 2 typu 7 umów (3,70 mln PLN), natomiast zarówno w ramach 1 i 2 typu podpisano 5 umów (1,70 mln PLN).

Powyższe dane odzwierciedlają duże zainteresowanie wśród wnioskodawców projektami głównie szkoleniowymi dla przedsiębiorstw i ich pracowników, w stosunku do początkowego etapu wdrażania okresu programowania 2007-2013. Znaczną różnicę w poziomie zainteresowania wnioskodawców można zaobserwować w liczbie wniosków o dofinansowanie złożonych na dany typ projektu. Największym zainteresowaniem w ramach przedmiotowego konkursu cieszył się 1 typ projektu. Wnioskodawcy pomimo wymagających kryteriów dostępu oraz występującej pomocy publicznej/pomocy de minimis chętnie aplikowali o środki, co potwierdza liczba złożonych wniosków oraz dwukrotne zwiększenie alokacji przeznaczonej na konkurs. Na liczbę złożonych wniosków mógł mieć również wpływ to, iż wnioskodawcy chcieli skorzystać z szansy na dofinansowanie zaplanowanych przedsięwzięć jeszcze w ramach perspektywy finansowej 2007-2013.

Drugi typ projektów nadal nie cieszył się dużą „popularnością”, co może wynikać głównie ze specjalistycznego charakteru wsparcia, jakie mogą otrzymać przedsiębiorstwa, tj. doradztwo, którego celem jest rozwiązanie lub przedstawienie propozycji rozwiązania konkretnego problemu, zaś jego efektem powinno być opracowanie i/lub wdrożenie określonych usprawnień i działań w obszarze objętym usługą doradczą. Dodatkowo utrudnienie stanowić mogło ograniczenie wynikające z § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, zgodnie z którym doradztwo nie może zawierać wydatków na zakup usług doradztwa podatkowego, prawniczego lub reklamowego, które stanowią element stałej lub okresowej działalności beneficjenta pomocy lub są związane z jego bieżącymi wydatkami operacyjnymi.

Działanie 8.2 Transfer wiedzy

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 8.2 PO KL (podobnie jak w przypadku roku 2013 i 2014).

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 9.1 PO KL.

Ostatni konkurs w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL został ogłoszony w 2013 roku, wszystkie umowy o dofinansowanie projektu zostały podpisane w 2014 roku.

Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 9.2 PO KL.

Ostatni konkurs w ramach Działania 9.2 PO KL został ogłoszony w 2013 roku, wszystkie umowy o dofinansowanie projektu zostały podpisane w 2014 roku.

Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 9.4 PO KL.

Ponadto nie była prowadzona żadna procedura związana z konkursem ogłoszonym w roku 2013 w ramach ww. Działania.

Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 9.5 PO KL (podobnie jak w przypadku roku 2013 i 2014).

Działanie 9.6 Upowszechnienie uczenia się dorosłych

W roku 2015 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 9.6 PO KL.

Ostatni konkurs w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL został ogłoszony w 2013 roku, wszystkie umowy o dofinansowanie projektu zostały podpisane w 2014 roku.

Realizacja projektów systemowych

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL.

Projekt pt. *Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy – kontynuacja* o wartości 1,53 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.09.2013 r. – 31.07.2015 r. Celem projektu jest wzrost wiedzy na temat zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy województwa lubelskiego oraz na temat dobrych praktyk radzenia sobie z wymaganiami rynku pracy wśród 1 250 interesariuszy projektu (uczniów szkół, osób niepełnosprawnych, 50+, matek powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka, innych użytkowników wirtualnego doradcy) oraz 100 instytucji kreujących ofertę szkoleniową i doradczą (w tym WUP, PUP, firmy szkoleniowe, OHP, projektodawcy RPO, inne instytucje będące użytkownikami „Wirtualnego doradcy”).

Do 30 czerwca 2015 r. zatwierdzono pięć wniosków o płatność na kwotę 1,13 mln PLN, co stanowi 73,86% całkowitej wartości projektu.

Na koniec okresu sprawozdawczego zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 1 utworzony i udostępniony komponent wdrożeniowy – strona www wirtualny doradca (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);

- 4 spoty radiowe (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 5 programów telewizyjnych (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 10 godzin spotkań Rady Programowej (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 11 prezentacji z Rady Programowej dot. poruszanych tematów (rezultat został osiągnięty na poziomie 220% wartości docelowej);
- 2 szczegółowe raporty okresowe z Monitoringu ofert pracy woj. lubelskiego (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 prezentacja multimedialna upowszechniająca przez stronę LORP wnioski z panelu ekspertów (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 15 raportów z przeprowadzonych badań/analiz na temat regionalnego/lokalnego rynku pracy (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 raport podsumowujący badania 2012-2015 *Losów absolwentów szkół województwa lubelskiego* (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 4 raporty końcowe z badania *Potrzeb i oczekiwań przedsiębiorstw* (rezultat został osiągnięty na poziomie 100,00% wartości docelowej);
- 551 użytkowników wirtualnego doradcy, którzy zadeklarowali podniesienie wiedzy nt. zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności nt. dobrych praktyk-komponent wdrożeniowy (rezultat został osiągnięty na poziomie 55,10% wartości docelowej);
- 427 uczniów potwierdzających, że zwiększyli wiedzę niezbędną przy kreowaniu kariery (rezultat został osiągnięty na poziomie 106,75% wartości docelowej);
- 113 osób 50+, niepełnosprawnych, matek powracających na rynek pracy, które zwiększyły wiedzę na temat radzenia sobie z wymaganiami rynku pracy (rezultat został osiągnięty na poziomie 113% wartości docelowej);
- 53 instytucje, które zwiększyły wiedzę na temat zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności niezbędną do kreowania oferty szkoleniowo-doradczej (rezultat został osiągnięty na poziomie 106% wartości docelowej);
- 162 uczestników konferencji, którzy zwiększyli wiedzę na temat zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności (rezultat został osiągnięty na poziomie 108% wartości docelowej);
- 836 uczniów, którzy zwiększyli wiedzę na temat zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności po otrzymaniu materiałów informacyjno-edukacyjnych (rezultat został osiągnięty na poziomie 167,20% wartości docelowej);
- 1 raport końcowy (II kw. 2015 r.) z podsumowania monitoringu od 2012 i prognozą do 2016 r. (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 raport końcowy (IV kw. 2014) *Sytuacja osób z niepełnosprawnością na rynku pracy* (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 raport końcowy (I kw. 2015) *Szanse na rynku pracy osób 50+* (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 raport końcowy (I kw. 2015) *Godzenie obowiązków zawodowych i rodzinnych* (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 strona www wirtualny doradca (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 3 czasopisma o tematyce rynku pracy (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 raport końcowy (II kw. 2015) *Prognoza rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego* (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej).

W okresie sprawozdawczym zostały ogłoszone i rozstrzygnięte następujące przetargi nieograniczone:

- przetarg nieograniczony na sprawowanie nadzoru eksperckiego nad opracowaniem i realizacją badania „*Prognoza rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego*”,
- przetarg nieograniczony na zakup badania terenowego „*Prognoza rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego*” wśród 30 ekspertów, którzy posiadają niezbędną wiedzę na temat uwarunkowań wpływających na kształt rynku pracy w województwie lubelskim,
- przetarg nieograniczony na organizację konferencji końcowej wraz z wyżywieniem i cateringiem dla około 250 osób.

W okresie sprawozdawczym zostały przeprowadzone dwie zmiany do wniosku o dofinansowanie, które dotyczyły m.in. wzrostu liczby przeprowadzonych badań/analiz dotyczących regionalnego rynku pracy, wzrostu liczby unikalnych pobrań/odkryć raportów, dodruków raportów końcowych oraz wydłużenia realizacji projektu do 31.07.2015 r. Jednocześnie, w dniu 31.03.2015 r. w związku z opóźnieniami ze strony Wykonawcy zlecenia usługi polegającej na sprawowaniu nadzoru eksperckiego oraz na przeprowadzenie badania „*Prognoza rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego*” z wykorzystaniem techniki delfickiej oraz opracowaniem wyników badania w formie raportów, rozwiązana została umowa. Jednocześnie rozpoczęta została ponowna procedura wyboru firmy na wykonanie ww. usługi.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

W ramach Priorytetu VII PO KL nie są realizowane projekty własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie (IP2) w trybie systemowym.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL.

Projekt pt. *Outplacement dla oświaty* o wartości 8,09 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.04.2014 r. – 30.11.2015 r. Celem projektu jest zwiększenie szans na regionalnym rynku pracy 400 pracowników sektora oświaty z województwa lubelskiego, w szczególności nauczycieli zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem poprzez udzielenie kompleksowego wsparcia, w wyniku czego 200 pracowników sektora oświaty uzyska zatrudnienie. Projekt realizowany jest w partnerstwie WUP w Lublinie z: PUP Lublin, PUP Zamość, PUP Radzyń Podlaski, PUP Chełm i PUP Puławy.

Do 30 czerwca 2015 r. zatwierdzono trzy wnioski o płatność na kwotę 5,38 mln PLN, co stanowi 66,50% całkowitej wartości projektu.

Na koniec okresu sprawozdawczego zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 425 osób zostało objętych wsparciem w ramach projektu (rezultat został osiągnięty na poziomie 106,25% wartości docelowej);
- 89 osób zakończyło udział w projekcie (rezultat został osiągnięty na poziomie 22,82% wartości docelowej);
- 81 osób podjęło/ utrzymało zatrudnienie po zakończeniu udziału w projekcie (rezultat został osiągnięty na poziomie 62,31% wartości docelowej);
- 61 osób podjęło samozatrudnienie (rezultat został osiągnięty na poziomie 101,67% wartości docelowej);
- 94 osoby zostały skierowane na staż (rezultat został osiągnięty na poziomie 93,07% wartości docelowej);
- 124 osoby otrzymały zaświadczenia/certyfikaty o ukończeniu szkolenia (rezultat został osiągnięty na poziomie 42,03% wartości docelowej);
- 4 osoby, którym wypłacono dodatek relokacyjny (rezultat został osiągnięty na poziomie 40% wartości docelowej);
- 127 osób podpisało umowę na udział w studiach podyplomowych (rezultat został osiągnięty na poziomie 127% wartości docelowej);
- 420 osób zostało objętych poradnictwem zawodowym (rezultat został osiągnięty na poziomie 105% wartości docelowej);
- 374 osoby zostały objęte pośrednictwem pracy (rezultat został osiągnięty na poziomie 110% wartości docelowej);
- 79 osób zmieniło kwalifikacje zawodowe (rezultat został osiągnięty na poziomie 70,54% wartości docelowej);
- 420 osób, którym opracowano Indywidualny Plan Działania (rezultat został osiągnięty na poziomie 105% wartości docelowej);
- 419 opinii na temat uczestników projektu opracowanych przez doradców zawodowych (rezultat został osiągnięty na poziomie 104,75% wartości docelowej);
- 374 opinie na temat uczestników projektu opracowane przez pośredników pracy (rezultat został osiągnięty na poziomie 110% wartości docelowej);
- 4 osoby zostały skierowane do pracy subsydiowanej (rezultat został osiągnięty na poziomie 80% wartości docelowej).

W okresie sprawozdawczym w trakcie realizacji projektu wystąpiły problemy związane z małym zainteresowaniem wśród uczestników projektu i pracodawców stażami (PUP w Radzynie Podlaskim), a także stażami i szkoleniami (PUP w Zamościu, PUP w Puławach).

W związku z małym zainteresowaniem potencjalnych uczestników uzyskaniem środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości w PUP Zamość i PUP Lublin, przedłużona została rekrutacja na ww. formę wsparcia poza okres wskazany w Harmonogramie realizacji projektu we wniosku o dofinansowanie. Z uwagi na powyższe, odbyła się większa niż zakładano liczba posiedzeń Komisji Oceny Wniosków dokonujących oceny merytorycznej wniosków o przyznanie przedłużonego wsparcia pomostowego. Jednocześnie niektóre z posiedzeń KOW odbędą się w terminie późniejszym niż zaplanowano we wniosku o dofinansowanie projektu.

W okresie sprawozdawczym zostały przeprowadzone dwie zmiany do wniosku o dofinansowanie, które dotyczyły m.in. realizacji dodatkowych szkoleń, co za tym idzie uwzględniono uzyskanie dodatkowych wskaźników w postaci produktów, tj. 3 600 zrealizowanych godzin szkoleniowych i 60 certyfikatów/ zaświadczeń o ukończeniu szkolenia a także zwiększono liczbę organizowanych staży do 110 w związku z czym również zwiększono wartości zakładanych wskaźników. Ponadto wydłużono okres realizacji projektu o dwa miesiące, tj. do 30.11.2015 r., niezbędne do zmonitorowania osiągnięcia wskaźnika efektywności zatrudnieniowej.

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 8.2.2 PO KL.

Projekt pt. *Stypendia naukowe dla doktorantów w ramach zespołów badawczych* o wartości 4,29 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.11.2013 r. – 30.09.2015 r. Projekt jest skierowany do 57 osób. Realizacja projektu przyczyni

się do zwiększenia zainteresowania rozwiązaniami naukowymi wśród przedsiębiorców województwa lubelskiego. Utylitarny charakter projektu dla gospodarki województwa z jednej strony przyczyni się do powstania konkretnych rozwiązań będących wynikiem zapotrzebowania gospodarczego, zaś z drugiej strony stworzy unikalne możliwości powstania zespołu badawczego, które w przyszłości mogłyby się stać załączkami instytucji/podmiotów o charakterze B+R, których działalność naukowa zwiększy atrakcyjność inwestycyjną województwa lubelskiego. W ujęciu kumulatywnym zatwierdzono 6 wniosków o płatność na kwotę 1,93 mln PLN, co stanowi 44,99% wartości ogółem projektu.

Na koniec okresu sprawozdawczego zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 43 doktorantów otrzymało stypendia naukowe (rezultat został osiągnięty na poziomie 75,44% wartości docelowej);
- 43 doktorantów ukończyło szkolenie (rezultat został osiągnięty na poziomie 78,18% wartości docelowej);
- 172 opinie promotorów/opiekunów naukowych uwzględniających postępy nad tematem badawczym oraz w realizacji prac doktorskich (rezultat został osiągnięty na poziomie 301,75% wartości docelowej);
- 80 sprawozdań z przebiegu prac naukowych w ramach zespołów badawczych uwzględniających postępy tematów badawczych (rezultat został osiągnięty na poziomie 140,35% wartości docelowej);
- 66 doktorantów, członków zespołów badawczych, wzięło udział w konferencji międzynarodowej, krajowej, gdzie reprezentowało zakres prac naukowych w zespołach badawczych (rezultat został osiągnięty na poziomie 227,59% wartości docelowej);
- 87 artykułów naukowych zostało opublikowanych przez doktorantów, członków zespołów badawczych w czasopiśmie znajdujących się na liście opracowanej przez MNiSW (rezultat został osiągnięty na poziomie 152,63% wartości docelowej).

W okresie sprawozdawczym dokonano zmiany w projekcie w zakresie zwiększenia liczby grupy docelowej. Realizacja projektu jest na następującym etapie:

- organizacji sympozjum naukowego;
- wyboru wykonawcy szkolenia z komercjalizacji wiedzy;
- weryfikacji sprawozdań badawczych.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL.

Projekt „*Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w szkołach podstawowych*” obejmujący następujący typ projektu:

Programy zapewniania dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, obejmujące

- przygotowanie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym – projekty systemowe.

W III kwartale 2013 r. w ramach Poddziałania 9.1.1 został ogłoszony nabór podstawowy wniosków o dofinansowanie projektu systemowego „*Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w szkołach podstawowych*”.

Do końca czerwca 2015 r. kumulatywnie Instytucja Pośrednicząca ogłosiła 4 nabory, w ramach których podpisano 142 umowy o dofinansowanie projektu o wartości 32,64 mln PLN (w ramach alokacji - 33,48 mln PLN):

- pierwszy nabór został ogłoszony w III kwartale 2013 r. (podpisano 90 umów o dofinansowanie projektu o wartości 21,35 mln PLN);
- drugi nabór został ogłoszony w II kwartale 2014 r. (podpisano 34 umowy o dofinansowanie projektu o wartości 7,38 mln PLN);
- trzeci nabór został ogłoszony w III kwartale 2014 r. (podpisano 15 umów o dofinansowanie projektu o wartości 3,08 mln PLN).
- czwarty nabór został ogłoszony w IV kwartale 2014 r. (podpisano 3 umowy o dofinansowanie projektu o wartości 834,98 tys. PLN).

Na koniec okresu sprawozdawczego w ramach przedmiotowego projektu 95 wniosków o płatność zostało zatwierdzonych. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie zostało utworzonych 6 827 dodatkowych miejsc przedszkolnych

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 9.1.3 PO KL.

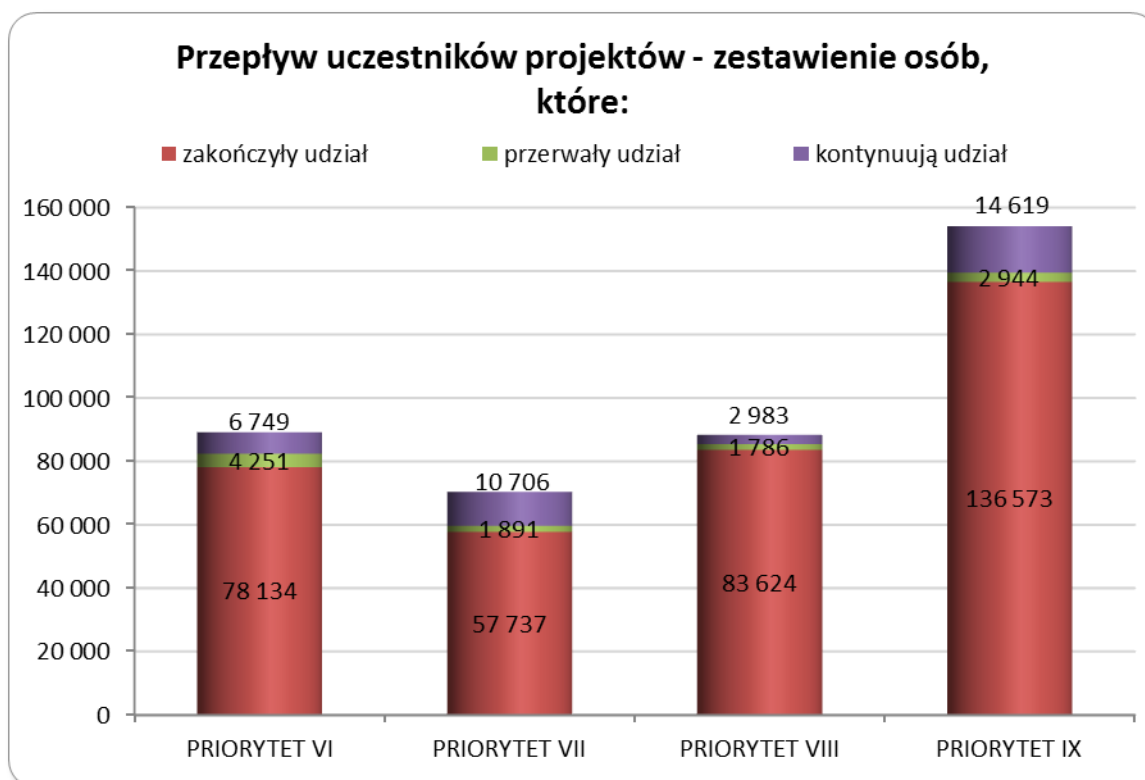
Projekt pt. *Lubelski program pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych 2013-2015* o wartości 3,98 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.05.2013 r. – 30.06.2015 r. Celem projektu było wsparcie 807 (w tym 500 osób z terenów wiejskich) szczególnie uzdolnionych uczniów i uczennic mieszkających w woj. lubelskim, uczących się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, dla których trudna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.

Do 30 czerwca 2015 r. zatwierdzono 8 wniosków o płatność na kwotę 3,26 mln PLN, co stanowi 81,91% wartości ogółem projektu.

Na koniec okresu sprawozdawczego zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 808 uczniów, którym przyznano stypendia w latach szkolnych 2013-2014 i 2014-2015 (rezultat został osiągnięty na poziomie 100,12% wartości docelowej);
- 6 849 wypłaconych miesięcznych transz stypendiów (rezultat został osiągnięty na poziomie 84,87% wartości docelowej);
- 809 nauczycieli, którzy podjęli się opieki dydaktycznej nad stypendystami (rezultat został osiągnięty na poziomie 100,25% wartości docelowej).

Analiza struktury uczestników projektów

Powyższy wykres obrazuje liczbę osób, które rozpoczęły udział w projektach w rozbiściu na uczestników, którzy zakończyli, przerwali i kontynuują udział. Zestawienie pokazuje, iż przepływy uczestników osiągają największe wartości w Priorytecie IX PO KL. Zwrócić należy również uwagę na stosunkowo dużą liczbę osób, które przerwały udział w projektach w Priorytecie VI PO KL, oraz liczną grupę kontynuujących udział w projektach w ramach Priorytetu VII i IX PO KL.

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

W ujęciu narastającym według stanu na koniec czerwca 2015 roku liczba osób, która **rozpoczęła** udział w projekcie wynosi 89 134. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 3,14%. Liczniejszą grupę wśród osób, która rozpoczęła udział w projekcie reprezentują kobiety i stanowią 58,26% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 2,89%. Według stanu na 30 czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym można zauważyć, iż najliczniejszą grupę osób, które rozpoczęły udział w projekcie zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym stanowią osoby bezrobotne. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 2,55%. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projektach liczną grupę reprezentują również osoby z terenów wiejskich tj. 51,86% ogółu. Liczniejszą grupę wśród osób z terenów wiejskich rozpoczynających udział w projektach stanowią kobiety – 57,73% ogółu osób ze wskazanej kategorii. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba kobiet z terenów wiejskich w ujęciu narastającym wzrosła o 2,17%. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie odnotowano również osoby niepełnosprawne, które stanowią 5,08% ogółu. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego ich udział w stosunku do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie wzrósł o 0,37 punktów procentowych.

Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie od początku realizacji Priorytetu występuje jedna kobieta o statusie migranta. W ramach Priorytetu VI PO KL żadna z osób, które rozpoczęły udział w projektach nie zalicza się do grupy osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych.

Biorąc pod uwagę kategorie wiekowe uczestników, będące przedmiotem monitorowania, według stanu na 30 czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym najliczniejszą grupę osób, stanowią osoby młode w wieku 15-24 lata tj. 40,99% ogółu. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 1,75%. Liczniejszą grupę, wśród osób młodych stanowią kobiety – 56,88% ogółu. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę osób, stanowiły osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba osób z wykształceniem ponadgimnazjalnym wzrosła o 2,47%.

Według stanu na koniec czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia wynosi 1 330. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta zwiększyła się o 1,68%. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniej do udziału w projektach przystępowały mikroprzedsiębiorstwa. W ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba mikroprzedsiębiorstw zwiększyła się o 2,01%.

W ujęciu narastającym liczba osób, która **zakończyła** udział w projekcie wynosi 78 134. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 5,80%. Liczniejszą grupę wśród osób, które zakończyły udział reprezentują kobiety i stanowią 58,87% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 5,67%. W ujęciu narastającym liczba osób, które **przerwały** udział w projekcie wynosi 4 251. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 7,62%. Liczniejszą grupę wśród osób, które przerwały udział w projekcie stanowią kobiety – 50,91% ogółu osób. Liczba kobiet, które przerwały udział w projekcie w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 7,02%.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

W ujęciu narastającym według stanu na koniec czerwca 2015 roku liczba osób, która **rozpoczęła** udział w projekcie wynosi 70 334. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 3,30%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie reprezentują kobiety i stanowią 67,20% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 3,19%. Według stanu na 30 czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym można zauważyć, iż najliczniejszą grupę osób, które rozpoczęły udział w projekcie zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym stanowią osoby bezrobotne. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 3,85%. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projektach liczną grupę reprezentują również osoby z terenów wiejskich i stanowią 54,80% ogółu. Najliczniejszą grupę wśród osób z terenów wiejskich rozpoczynających udział w projektach stanowią kobiety – 68,83% ogółu osób ze wskazanej kategorii. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba kobiet z terenów wiejskich w ujęciu narastającym wzrosła o 2,58%. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie odnotowano również osoby niepełnosprawne, które stanowią 16,18% ogółu. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego ich udział w stosunku do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie wzrósł o 0,17 punktów procentowych. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie występuje również 37 osób o statusie migranta. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba migrantów w ujęciu narastającym nie uległa zmianie.

Biorąc pod uwagę kategorie wiekowe uczestników, będące przedmiotem monitorowania, według stanu na 30 czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym najliczniejszą grupę osób, stanowią osoby młode w wieku 15-24 lata tj. 28,18% ogółu. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 2,42%. Liczniejszą grupę, wśród osób młodych stanowią kobiety – 57,74% ogółu. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę osób, stanowiły osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem pomaturalnym. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba osób z wykształceniem ponadgimnazjalnym wzrosła o 3,28%.

Według stanu na koniec czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia wynosi 40. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta zwiększyła się o 8,11%. W bieżącym okresie sprawozdawczym najliczniej do udziału w projektach przystępowały mikroprzedsiębiorstwa. W ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba mikroprzedsiębiorstw zwiększyła się o 9,68%.

W ujęciu narastającym liczba osób, które **zakończyły** udział w projekcie wynosi 57 737. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 10,61%. Najliczniejszą

grupę wśród osób, które zakończyły udział w projektach reprezentują kobiety i stanowią 66,35% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 10,80%. W ujęciu narastającym liczba osób, które **przerwały** udział w projekcie wynosi 1 891. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 7,63%. Liczniejszą grupę wśród osób, które przerwały udział w projekcie stanowią kobiety – 52,93% ogółu osób. Liczba kobiet, które przerwały udział w projekcie w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego, wzrosła o 6,94%.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

W ujęciu narastającym według stanu na koniec czerwca 2015 roku liczba osób, która **rozpoczęła** udział w projekcie wynosi 88 393. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 2,64%. Liczniejszą grupę wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie reprezentują kobiety i stanowią 50,25% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 1,93%. Według stanu na 30 czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym można zauważyć, iż najliczniejszą grupę osób, które rozpoczęły udział w projekcie zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym stanowią osoby posiadające status zatrudnionych. W odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie w ujęciu narastającym stanowią one 95,06%. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 2,68%. Natomiast wśród osób zatrudnionych najliczniej reprezentowaną grupą są osoby zatrudnione w mikroprzedsiębiorstwach i stanowią 27,93% ogółu zatrudnionych. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projektach liczną grupę reprezentują również osoby z terenów wiejskich i stanowią 36,54% ogółu. Liczniejszą grupę wśród osób z terenów wiejskich rozpoczynających udział w projektach stanowią mężczyźni – 52,60% ogółu osób ze wskazanej kategorii. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba mężczyzn z terenów wiejskich w ujęciu narastającym wzrosła o 2,83%. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie odnotowano również osoby niepełnosprawne, które stanowią zaledwie 0,75% ogółu. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego ich udział w stosunku do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie wzrósł o 0,01 punktu procentowego. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie od początku realizacji Priorytetu występują 4 osoby o statusie migranta oraz 3 osoby należące do mniejszości narodowych i etnicznych.

Biorąc pod uwagę kategorie wiekowe uczestników, będące przedmiotem monitorowania, według stanu na 30 czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym najliczniejszą grupę osób, stanowią osoby młode w wieku 15-24 lata tj. 11,82% ogółu. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 1,69%. Liczniejszą grupę, wśród osób młodych stanowią mężczyźni – 55,66% ogółu. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę osób, stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym. W ujęciu narastającym osoby z wyższym wykształceniem stanowią 45,15% ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba osób z wykształceniem wyższym wzrosła o 2,76%.

Według stanu na koniec czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia wynosi 19 938. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 3,38%. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniej do udziału w projektach przystępują mikroprzedsiębiorstwa. W ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba mikroprzedsiębiorstw, które przystąpiły do udziału w projekcie wzrosła o 3,41%.

W ujęciu narastającym liczba osób, które **zakończyły** udział w projekcie wynosi 83 624. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 3,44%. Liczniejszą grupę wśród osób, które zakończyły udział reprezentują kobiety i stanowią 50,16% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 2,37%. W ujęciu narastającym liczba osób, które **przerwały** udział w projekcie wynosi 1 786. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 9,98%. Liczniejszą grupę wśród osób, które przerwały udział w projekcie stanowią kobiety – 54,59% ogółu osób. Liczba kobiet, które przerwały udział w projekcie w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 13,11%.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

W ujęciu narastającym według stanu na koniec czerwca 2015 roku liczba osób, która **rozpoczęła** udział w projekcie wynosi 154 136. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 7,71%. Liczniejszą grupę wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie reprezentują kobiety i stanowią 55,90% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu

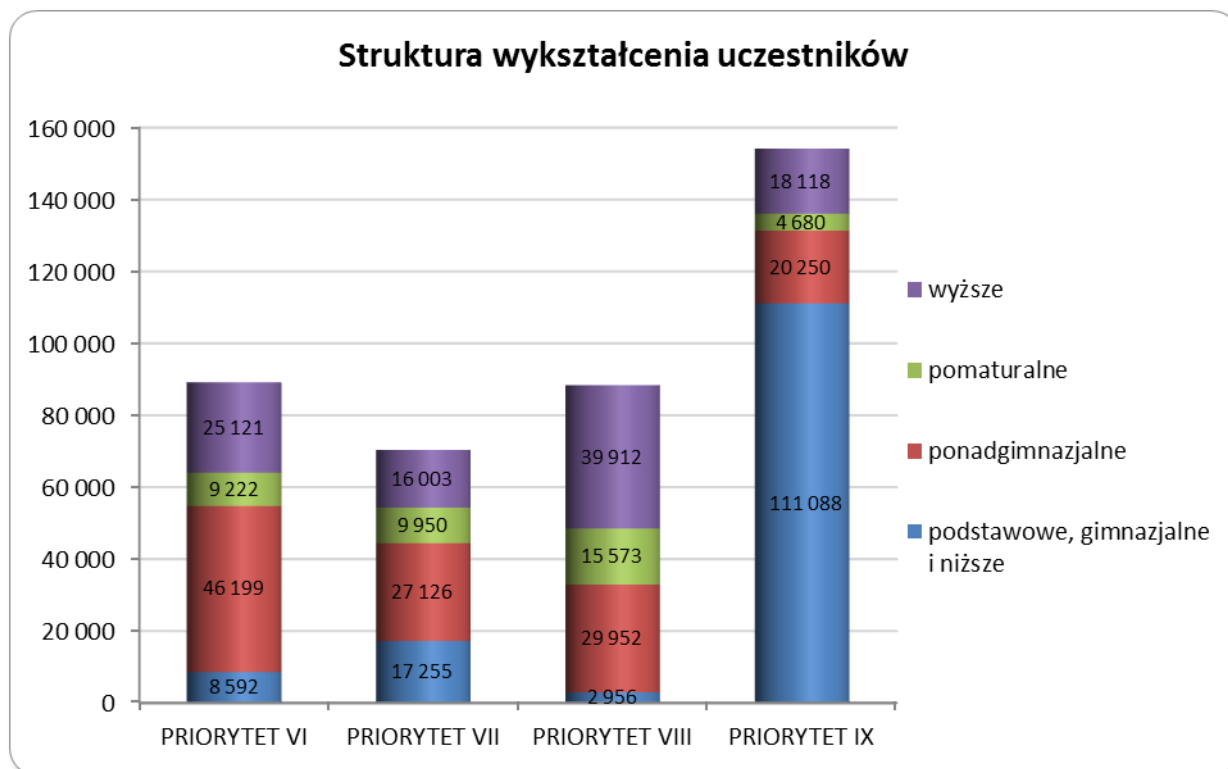
sprawozdawczego wzrosła o 7,24%. Według stanu na 30 czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym można zauważyć, iż najliczniejszą grupę osób, które rozpoczęły udział w projekcie zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym stanowią osoby nieaktywne zawodowo. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 7,8%. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projektach liczną grupę reprezentują również osoby z terenów wiejskich i stanowią 60,12% ogółu. Liczniejszą grupę wśród osób z terenów wiejskich rozpoczynających udział w projektach stanowią kobiety – 55,71% ogółu ze wskazanej kategorii. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba kobiet z terenów wiejskich w ujęciu narastającym wzrosła o 5,58%. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie odnotowano również osoby niepełnosprawne, które stanowią 1,29% ogółu. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego ich udział w stosunku do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie wzrósł o 0,07 punktu procentowego. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie od początku realizacji Priorytetu występuje również 8 osób o statusie migranta oraz 6 osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych. Udział kobiet i mężczyzn wśród grupy osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych rozkłada się równomiernie, tj. po 50%.

Biorąc pod uwagę kategorie wiekowe uczestników, będące przedmiotem monitorowania, według stanu na 30 czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym najliczniejszą grupę osób, stanowią osoby młode w wieku 15-24 lata tj. 53,29% ogółu. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 6,78%. Liczniejszą grupę, wśród osób młodych stanowią kobiety – 50,27% ogółu. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę osób, stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem pomaturalnym. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba osób z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym wzrosła o 7,08%.

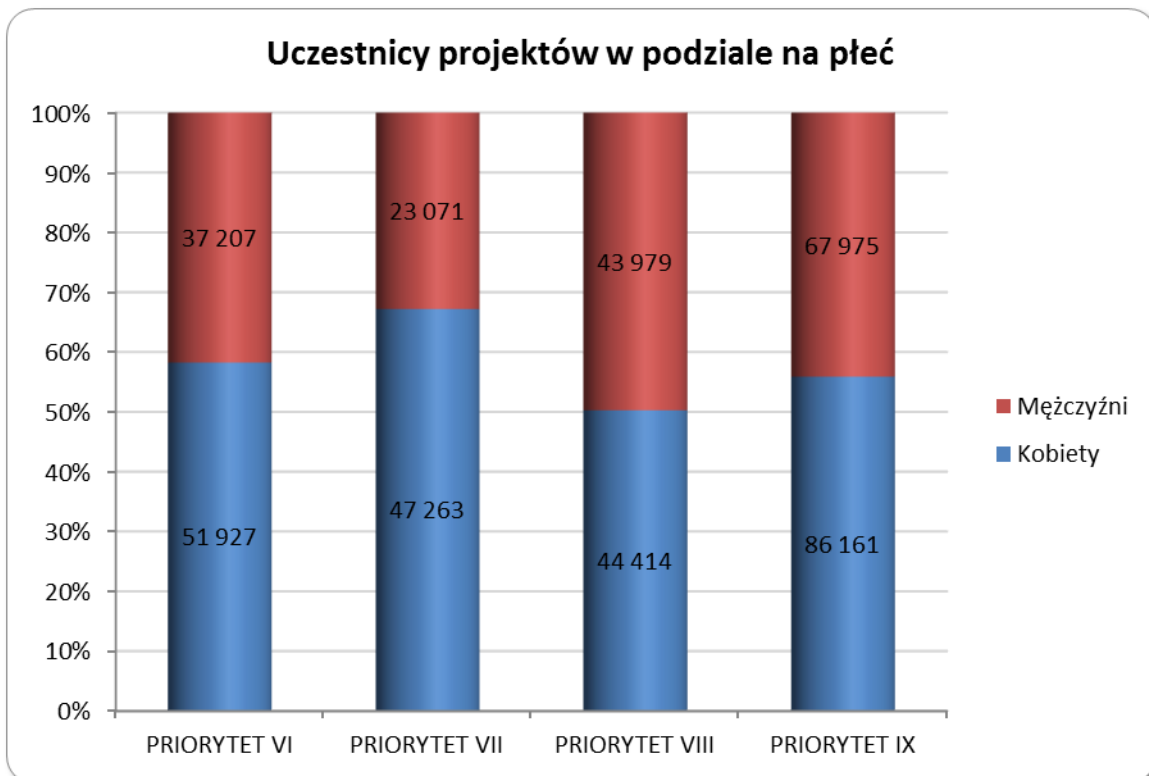
Według stanu na koniec czerwca 2015 roku w ujęciu narastającym liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia wynosi 1. Wsparciem zostało objęte duże przedsiębiorstwo.

W ujęciu narastającym liczba osób, które **zakończyły** udział w projekcie wynosi 136 573. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 5,83%. Liczniejszą grupę wśród osób, które zakończyły udział w projektach reprezentują kobiety i stanowią 56,33% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 5,27%. W ujęciu narastającym liczba osób, które **przerwały** udział w projekcie wynosi 2 944. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 6,47%. Liczniejszą grupę wśród osób, które przerwały udział w projekcie stanowią kobiety – 50,71% ogółu osób. Liczba kobiet, które przerwały udział w projekcie w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 6,57%.

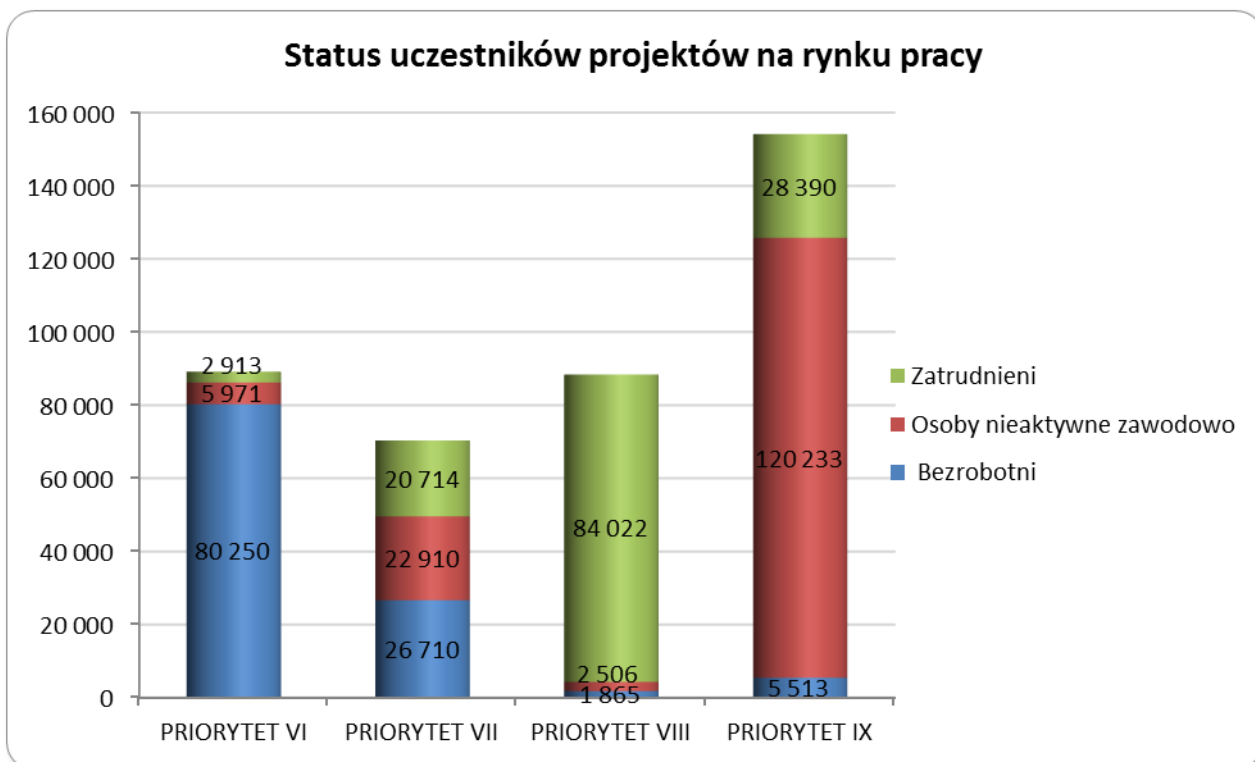
Charakterystyka uczestników projektów – wykresy porównawcze dla Priorytetów VI, VII, VIII oraz IX PO KL.

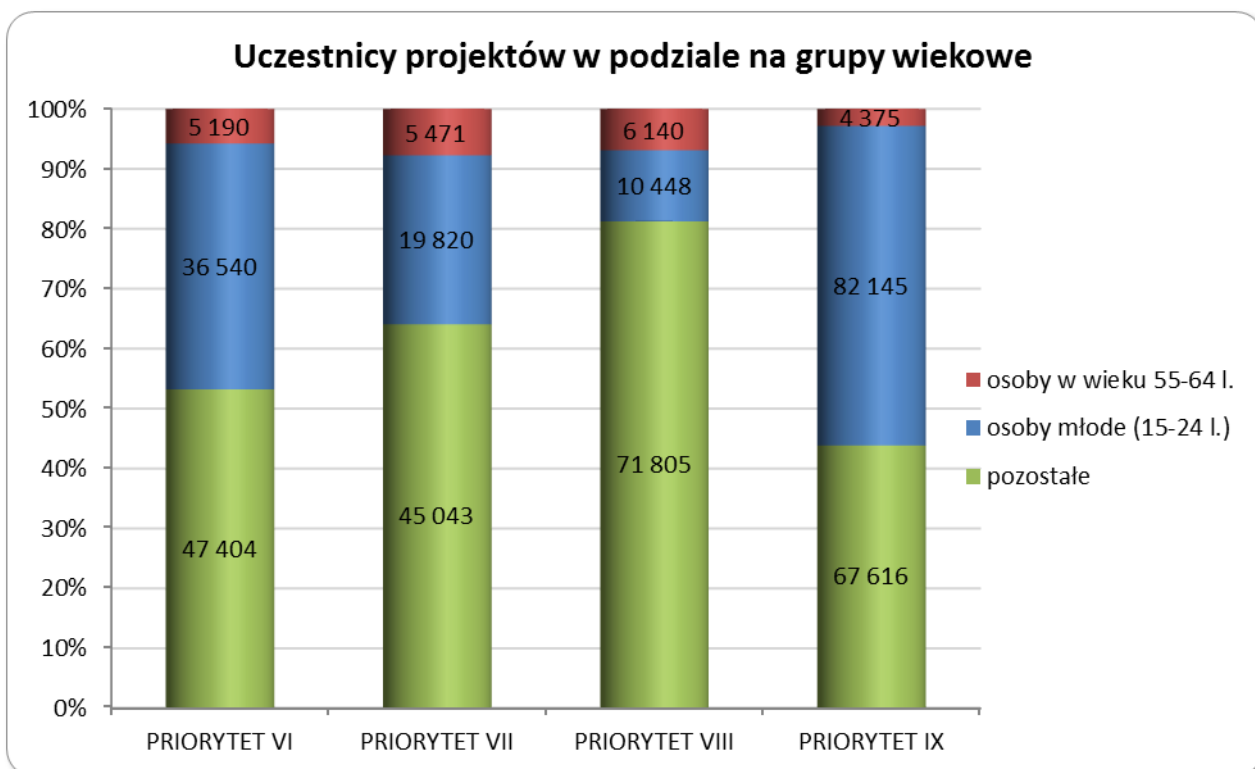
W ramach komponentu regionalnego wyraźnie dominującą grupę stanowią uczestnicy z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym, co wiąże się ze specyfiką grupy docelowej projektów realizowanych w ramach Priorytetu IX PO KL. Na podstawie wykresu zauważyć można również, iż w Priorytetach VI oraz VII PO KL najliczniejszą grupę docelową projektów stanowią osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym, natomiast w ramach Priorytetu VIII PO KL dominują osoby z wykształceniem wyższym.

W ramach każdego Priorytetu komponentu regionalnego wsparciem objęta jest większa liczba kobiet niż mężczyzn. Największa różnica w liczbie kobiet i mężczyzn objętych wsparciem występuje w Priorytecie VII PO KL, najmniejsza zaś w Priorytecie VIII PO KL.

Struktura uczestników projektów wg statusu na rynku pracy odzwierciedla charakter grup docelowych objętych wsparciem w ramach poszczególnych Priorytetów. Wyraźnie dominującą grupę w ramach Priorytetu IX PO KL stanowią osoby nieaktywne zawodowo (uczniowie). W Priorytecie VI PO KL najliczniej reprezentowana grupa to osoby bezrobotne, natomiast w Priorytecie VIII PO KL osoby zatrudnione.

Osoby młode w wieku 15 – 24 lata dominują w Priorytecie IX PO KL, co jest rezultatem specyfiki oferowanego wsparcia. Także w przypadku Priorytetu VI PO KL osoby młode stanowią liczną grupę odbiorców wsparcia, co wynika z zastosowanych przez IP PO KL kryteriów strategicznych i dostępu.

Komplementarność

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Niżej wskazane projekty realizowane w ramach Działania 6.1 zapewniają komplementarność międzyfunduszową wpisując się w cele i priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego (projekty zakładające przeprowadzenie szkoleń z zakresu budownictwa i logistyki są zgodne z Osią Priorytetową V *Transport* oraz Osią III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*; projekty zakładające przeprowadzenie szkoleń z zakresu ochrony środowiska są zgodne z Osią Priorytetową VI *Środowisko i czysta energia*) oraz Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (Oś Priorytetowa III *Wojewódzkie ośrodki wzrostu*, Oś Priorytetowa IV *Infrastruktura transportowa*). Dodatkowo realizowane są projekty, w których premiowano szkolenia z zakresu opieki nad osobami starszymi. Jest to zbieżne ze *Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020*, w której podkreślono wagę rozwoju usług opiekuńczo-medycznych z uwagi na starzejące się społeczeństwo. Skierowanie wsparcia projektowego przede wszystkim do grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (osób niepełnosprawnych, osób po 50-tym roku życia, osób zamieszkujących tereny wiejskie) przyczynia się do zapewnienia komplementarności przedmiotowej i geograficznej.

Projekt Fundacji Instytut Rozwoju Zasobów Ludzkich pt. „*Nowe kadry dla Lubelszczyzny II*” (wartość projektu: 824,23 tys. PLN, okres realizacji: 12.01.2015 r. – 30.11.2015 r.). Projekt skierowany jest do 60 osób (36 kobiet, 24 mężczyzn; w tym 30 osób powyżej 50 roku życia, 6 osób niepełnosprawnych) bezrobotnych, zamieszkałych na terenie województwa lubelskiego. W ramach projektu zaplanowano wsparcie w postaci: indywidualnego poradnictwa zawodowego, warsztatów poruszania się po rynku pracy, warsztatów psychologicznych, pośrednictwa pracy, usług szkoleniowych m.in. z zakresu ochrony środowiska (Specjalista efektywności energetycznej) i logistyki

(Pracownik obsługi ruchu turystycznego). Uczestnicy skorzystają również ze wsparcia w postaci trzymiesięcznych staży. Założono, że 27 uczestników (w tym 12 osób w wieku powyżej 50 r.ż. oraz 2 osoby niepełnosprawne) podejmie zatrudnienie po zakończeniu udziału w projekcie.

Projekt Centrum Doradztwa Finansowego Urszula Bancierz pt. „*BUDowanie kariery zawodowej*” (wartość projektu: 1,5 mln PLN, okres realizacji: 01.01.2015 r. – 30.11.2015 r.). Projekt skierowany jest do 56 osób w wieku 15-30 lat (w tym 45 osób bezrobotnych i 11 osób nieaktywnych zawodowo oraz 4 osób niepełnosprawnych) zamieszkałych na terenie powiatu łukowskiego, radzyńskiego i białskiego. W ramach projektu zaplanowano wsparcie w postaci: indywidualnego doradztwa zawodowego, usługi szkoleniowej z zakresu logistyki (Kierowca kategorii C z kwalifikacją wstępną przyspieszoną; Kierowca kategorii C+E z kwalifikacją wstępną przyspieszoną na przewóz rzeczy) oraz z zakresu budownictwa (Tynkarz elewacji zewnętrznych – docieplanie budynków; Hydraulik – monter instalacji solarnych; Operator koparko-ładowarki) oraz pięcio- lub sześciomiesięcznych staży. Założono, że 34 uczestników podejmie zatrudnienie po zakończeniu udziału w projekcie.

Wskazane wyżej projekty, dotyczące szkoleń z zakresu budownictwa, logistyki czy ochrony środowiska przy jednoczesnej realizacji na Lubelszczyźnie inwestycji finansowanych w ramach RPO WL (np. budowa dróg dojazdowych do obwodnicy Lublina; projekty w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii np. projekt pt. „*Eko Szczepczeszyn – ciepło w promieniach słońca*”) czy PO RPW (np. projekt pt. „*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 747 Iłża – Konopnica na odcinku Konopnica – Kamień*”) prowadzą do zapewnienia efektu synergii.

Niżej wskazane projekty realizowane w ramach Działania 6.2 PO KL są komplementarne z Priorytetem II *Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach*, w tym z projektem systemowym PARP „*Budowa sieci Punktów Konsultacyjnych (PK)*” - komplementarność wewnątrzprogramowa. Ponadto projekty te są komplementarne z działaniami realizowanymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje, Działanie 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw* oraz Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw* – komplementarność międzyfunduszowa.

Projekt Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie pt. „*Dotacje na biznes w Powiecie Lubelskim*” (wartość projektu: 1,18 mln PLN, okres realizacji 01.01.2015 r. – 31.08.2015 r.). Projekt skierowany jest do 60 osób bezrobotnych (32 kobiet, w tym wchodzących lub powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci; 28 mężczyzn oraz 15 osób w wieku 15-30 lat) zamieszkałych na terenie powiatu lubelskiego. W ramach projektu zaplanowano wsparcie w postaci: indywidualnego doradztwa zawodowego i opracowania IPD dla każdego uczestnika, szkolenia ABC Przedsiębiorczości oraz wsparcia na rozwój przedsiębiorczości dla 45 osób.

Projekt Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny pt. „*MIKRO-przedsiębiorcy*” (wartość projektu: 1,98 mln PLN, okres realizacji 01.01.2015 r. – 30.11.2015 r.). Projekt skierowany jest do 60 osób (30 kobiet, w tym 6 powracających lub wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dzieci oraz 20 bezrobotnych i 10 nieaktywnych zawodowo; 30 mężczyzn, w tym 20 bezrobotnych i 10 nieaktywnych zawodowo oraz 15 osób w wieku 15-30 lat, w tym 7 osób w wieku 15-24) zamieszkałych na terenie powiatów hrubieszowskiego, tomaszowskiego, zamojskiego oraz powiatu m. Zamość. W ramach projektu zaplanowano wsparcie w postaci: indywidualnego doradztwa zawodowego i opracowania IPD dla każdego uczestnika, szkolenia i doradztwa z zakresu przedsiębiorczości, wsparcia na rozwój przedsiębiorczości dla 47 osób oraz podstawowego wsparcia pomostowego dla 47 osób.

Projekt Fundacji Instytut Rozwoju Zasobów Ludzkich pt. „*Lubelska akademie przedsiębiorczości*” (wartość projektu: 1,90 mln PLN, okres realizacji 12.01.2015 r. – 30.11.2015 r.). Projekt skierowany jest do 60 osób bezrobotnych i nieaktywnych (35 kobiet, w tym powracających lub wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dzieci; 25 mężczyzn; w tym 20 osób w wieku 15-30 lat zamieszkałych na terenie powiatów: białskiego grodzkiego, białskiego ziemskiego, chełmskiego grodzkiego, chełmskiego ziemskiego, hrubieszowskiego, janowskiego, krasnostawskiego, kraśnickiego, lubartowskiego, opolskiego, parczewskiego, radzyńskiego, świdnickiego, tomaszowskiego, włodawskiego, zamojskiego grodzkiego, zamojskiego ziemskiego, ryckiego. W ramach projektu zaplanowano wsparcie w postaci: indywidualnego doradztwa zawodowego i opracowania IPD dla każdego uczestnika, szkolenia i doradztwa z zakresu przedsiębiorczości, wsparcia na rozwój przedsiębiorczości dla 45 osób (25 kobiet, 20 mężczyzn) oraz podstawowego wsparcia pomostowego dla 45 osób.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Projekty realizowane w ramach Priorytetu VII PO KL wskazane poniżej stanowią przykład osiągniętych efektów synergicznych. Są komplementarne i przyczyniają się do rozwoju przedsiębiorczości, zwiększenia zatrudnienia

oraz rozwoju ekonomii społecznej na obszarze woj. lubelskiego. Ich realizacja przyczynia się do nabywania nowych i podnoszenia już posiadanych kwalifikacji zawodowych, doświadczenia zawodowego, wspiera podejmowanie zatrudnienia, a także zakładanie, prowadzenie i rozwijanie działalności w sektorze ekonomii społecznej. Ponadto przedstawione projekty wspierają osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne), zagrożone wykluczeniem społecznym oraz motywują je do działania na rzecz poprawy swej sytuacji życiowej oraz propagują podejmowanie zatrudnienia i działalności na własny rachunek.

Jednocześnie poniższe projekty, dzięki przeznaczeniu środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej są komplementarne z Priorytetem II *Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach* oraz w stosunku do działań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013, w ramach Osi priorytetowej I Działanie 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*, jak również Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*. Projekty te zakładają zwiększenie płynności finansowej w początkowym okresie funkcjonowania spółdzielni socjalnych działających na obszarach realizacji projektów, jak również transfer wiedzy poprzez szkolenia i doradztwo.

Projekt Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemi chełmskiej” pt. „*Pełnia możliwości*” (wartość projektu: 769,74 tys. PLN, okres realizacji: 01.06.2014 r.- 31.03.2015 r.). Celem projektu była poprawa dostępu do zatrudnienia 50 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym pozostających bez zatrudnienia zamieszkałych na terenie gmin: Chełm, Dorohusk, Dubienka, Rejowiec, Ruda-Huta, Siedliszcze, Wojślawice. W ramach projektu uczestnicy skorzystali z Indywidualnego Planu Działania, grupowego poradnictwa zawodowego, szkoleń z zakresu: Word, Excel i Power Point dla średniozaawansowanych, kucharz małej gastronomii, murarz-tylnik, kelner-barman, piekarz; pośrednictwa pracy i staży zawodowych. Projekt był komplementarny geograficznie poprzez objęcie wsparciem osób zamieszkałych na terenach wiejskich charakteryzujące się wysokim odsetkiem mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (koncentracja wsparcia na obszary, które tego wsparcia najbardziej potrzebują). Ponadto ukierunkowano wsparcie na określony problem społeczno - gospodarczy (tereny rolnicze o znacznym stopniu ubóstwa, gdzie dominuje niski poziom wykształcenia i związane z tym niskie kwalifikacje zawodowe, bierność zawodowa, mała mobilność zawodowa, bariery psychologiczne i brak perspektyw). Projekt przyczynił się do pobudzenia postaw przedsiębiorczych i zwiększenia motywacji do zmiany sytuacji życiowej uczestników projektu.

W ramach ww. projektu zastosowane zostały mechanizmy zapewniające komplementarność przedmiotową poprzez koncentrację wsparcia na osobach z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (bezrobotne, osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa). Projekt był komplementarny z EFRR (komplementarność międzyprogramowa) w ramach RPO WL na lata 2007 – 2013 w ramach Osi priorytetowej IV *Spółczeństwo informacyjne* oraz z PO IG (komplementarność międzyprogramowa) w ramach Osi priorytetowej VIII *Spółczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki*.

Projekt Fundacji Edukacji, Innowacji i Wdrażania Nowoczesnych Technologii z partnerem Eureka Technology Park Sp. z o. o. - oddział w Lublinie pt. „*Zielone umiejętności szansą na poprawę sytuacji zawodowej młodych niepełnosprawnych mieszkańców województwa lubelskiego*” (wartość projektu: 1,27 mln PLN, okres realizacji 01.05.2014 r. - 30.06.2015 r.). Celem projektu była aktywizacja społeczno – zawodowa 50 młodych, niepełnosprawnych mieszkańców województwa lubelskiego pozostających bez zatrudnienia dzięki zdobyciu doświadczenia zawodowego w zielonych miejscach pracy.

Uczestnicy w ramach projektu zostali objęci Indywidualnym Planem Działania i szkoleniami z zakresu: doradca ds. ekologii (w tym europejskie i polskie prawa ochrony środowiska, system pozwoleń i decyzji, podstawowe elementy zarządzania i zarządzania środowiskowego), doradca ds. efektywności zużycia energii w przedsiębiorstwach (w tym ustawodawstwo krajowe i europejskie w zakresie racjonalnego gospodarowania energią i białych certyfikatów, efektywne wykorzystanie energii), pracownik biurowy z kompetencjami ekologicznymi, specjalista ds. marketingu ekologicznego. Ponadto uczestnikom projektu zapewniono 6 miesięczne staże zawodowe i poradnictwo zawodowe.

W ramach realizacji ww. projektu zastosowane zostały mechanizmy zapewniające komplementarność przedmiotową i geograficzną poprzez koncentrację wsparcia na osobach znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Ponadto projekt jest komplementarny z Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (komplementarność międzyprogramowa) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w ramach Osi priorytetowej VI *Środowisko i czysta energia*.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Niżej wskazane projekty realizowane w ramach Priorytetu VIII PO KL przyczyniają się do zapewnienia komplementarności działań w ramach EFS z innymi funduszami, w ramach których będą prowadzone inwestycje

wpływające na rozwój województwa lubelskiego.

Projekt Fundacji „ECO” pt. „*Firma z pozytywną energią*” (wartość projektu: 824,22 tys. PLN, okres realizacji 01.04.2014 r. do 31.03.2015 r.). Wartość ww. projektu jest niższa od wartości wskazanej w Sprawozdaniu za 2014 r. Wynika to z tego, iż w bieżącym okresie sprawozdawczym aneksowano umowę o dofinansowanie zmniejszającą kwotę dofinansowania. Projekt skierowany był do 108 osób pracujących oddelegowanych na szkolenie przez pracodawcę. Ww. projekt komplementarny jest z inwestycjami realizowanymi w ramach NFOŚiGW (Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii). Odnawialne źródła energii odgrywają istotną rolę, wykorzystują lokalne zasoby, są przyjazne środowisku oraz zapewniają bezpieczeństwo energetyczne. Dynamiczny rozwój w zakresie instalacji OZE pociąga za sobą wzrost popytu na specjalistyczne usługi w zakresie wykonawstwa instalacji OZE, tymczasem instalatorom, a także elektrykom (w zakresie fotowoltaiki) brakuje wiedzy i umiejętności, aby sprostać wymogom rynku i zachodzącym zmianom technologicznym. Realizacja ww. projektu pozwoliła na zdobycie uczestnikom projektu wiedzy z zakresu technologicznych i innowacyjnych aspektów wykorzystania energii odnawialnej tj. wykorzystania energii słonecznej, wiatrowej, biogazu. Eliminacja luk kompetencyjnych kadr gospodarki z zakresu OZE przełoży się na wykorzystanie potencjału gospodarczego, wzrost innowacyjności i ochronę środowiska naturalnego regionu województwa lubelskiego.

W ramach niżej wymienionych projektów wystąpił efekt synergii, stanowią one przykład komplementarności międzyprogramowej, ich realizacja będzie miała pozytywny wpływ na rozwój i konkurencyjność pracowników mikroprzedsiębiorstw. Obydwa projekty uzupełnią się i dzięki ich realizacji firmy będą w posiadaniu wykwalifikowanej i kompetentnej kadry.

Projekt firmy Wytwórnia Makaronu Domowego POL-MAK Spółka Akcyjna pt. „*Akademia kompetencji POL-MAK*” (wartość projektu: 337,72 tys. PLN, okres realizacji 01.03.2014 r. do 31.05.2015 r.). Projekt skierowany był do 71 osób pracujących w średnim przedsiębiorstwie POL-MAK S.A. prowadzących działalność w branży spożywczej. Przedsiębiorstwo POL-MAK S.A. uzyskało wsparcie w ramach RPO WL Działanie 1.3 na zakup innowacyjnej linii technologicznej do produkcji makaronów. Uczestnicy w ramach ww. projektu podnieśli kompetencje zawodowe, zwiększyli efektywność działania w obszarach zarządzania liniami produkcyjnymi, sprzedaży, co będzie miało przełożenie na jakość świadczonych usług.

Projekt firmy Centrum Doradztwa Finansowego Urszula Bancercz pt. „*Wzmocnienie PPHU Łukpol Sp. z o.o. na rynku obuwniczym*” (wartość projektu: 582,15 tys. PLN, okres realizacji 16.04.2014 r. do 30.06.2015 r.). Projekt skierowany był do 54 osób będących pracownikami firmy Łukpol sp. z o.o. prowadzących działalność w branży obuwniczej. Przedsiębiorstwo Łukpol Sp. z o.o. uzyskało wsparcie w ramach RPO WL oraz POIG na zakup innowacyjnej linii produkcyjnej. Uczestnicy w ramach ww. projektu podnieśli kwalifikacje zawodowe z zakresu obsługi specjalistycznych maszyn wtryskowych obuwia całotworzywowego, automatów szyjących, co będzie miało przełożenie na jakość świadczonych usług. Jest to przykład komplementarności międzyprogramowej. W ramach ww. projektów wystąpił efekt synergii, ich realizacja pozwoli w pełni stworzyć nowoczesną, wartościową na rynku pracy firmę. Obydwa projekty uzupełniają się i dzięki ich realizacji firma Łukpol Sp. z o.o. zwiększy swoją pozycję na rynku krajowym i zagranicznym. Wszystkie efekty, które zostaną osiągnięte przez przedsiębiorstwo Łukpol Sp. z o.o. w wyniku realizacji projektów będą zmierzały do wyraźnego podniesienia i ugruntowania pozycji konkurencyjnej firmy oraz całego regionu Lubelszczyzny.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach Priorytetu IX PO KL nie były realizowane projekty przyczyniające się do zapewnienia komplementarności działań w ramach EFS z innymi funduszami.

Sposoby przewyższania problemów związanych z zapewnieniem komplementarności:

1. Utworzenie dwufunduszowego RPO WL na lata 2014 – 2020 (EFRR i EFS), co powinno zapewnić ich pełniejszą kooperację w ramach jednego programu.
2. Realizacja projektów zintegrowanych w ramach ZIT w ramach RPO WL na lata 2014 – 2020.
3. Zgodność założeń RPO WL na lata 2014 – 2020 z *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 roku*.
4. Dostosowanie interwencji do potrzeb zmieniających się uwarunkowań krajowych i globalnych w perspektywie finansowej (lata 2014 – 2020).
5. Promowanie dobrych praktyk w zakresie wdrażania zasady komplementarności na poziomie projektów, tak aby członkowie Komisji Oceny Projektów podczas oceny nie mieli wątpliwości, co do intencji wprowadzenia danego kryterium i wymogów wobec projektodawcy, który deklaruje realizację działań komplementarnych w ramach swojego projektu.

**Informacje nt. posiedzeń Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Lubelskiego
I półroczu 2015 roku.**

W okresie objętym sprawozdaniem nie odbyło się żadne posiedzenie Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Województwa Lubelskiego (PKM PO KL WL).

3. Opis postępu w realizacji działań, o których mowa w art. 10 Rozporządzenia (WE) 1081/2006¹

nie dotyczy

4. Informacja o przeprowadzonych w ramach Priorytetu kontrolach oraz ich wynikach²

4.1 Informacja o wykrytych nieprawidłowościach i uchybieniach podczas kontroli systemowych oraz kontroli realizacji projektów w ramach Priorytetu w danym okresie sprawozdawczym

nie dotyczy

4.2 Liczba przeprowadzonych kontroli realizacji projektów na miejscu w ramach Priorytetu/ Działania na podstawie KSI SIMIK 07-13 w danym okresie sprawozdawczym - nie dotyczy

Priorytet/ Działanie	Kontrole projektów		Wizyty monitoringowe
	planowane	dorażne	

4.3 Liczba przeprowadzonych kontroli systemowych w danym okresie sprawozdawczym - nie dotyczy

Nazwa instytucji, w której przeprowadzono kontrolę	Kontrole systemowe	
	planowane	dorażne

4.4 Liczba przeprowadzonych kontroli sprawdzających wdrożenie zaleceń pokontrolnych w ramach Priorytetu/ Działania w danym okresie sprawozdawczym - nie dotyczy

Priorytet/ Działanie	Na miejscu (na podstawie KSI SIMIK 07-13)	Weryfikacja korespondencyjna (na podstawie danych własnych)

4.5 Informacja o działaniach kontrolnych podjętych przez inne instytucje w danym okresie sprawozdawczym

nie dotyczy

5. Opis istotnych problemów we wdrażaniu Priorytetu wraz z informacją o podjętych lub planowanych do podjęcia środkach zaradczych

Zidentyfikowany problem	Podjęte lub planowane do podjęcia środki zaradcze
PRIORYTET VI	
Duża liczba pism beneficjentów dotycząca kwestii ogólnych dot. kwalifikowalności	Bieżąca korespondencja z beneficjentami, jak również organizacja/planowanie dalszych spotkań informacyjnych

¹ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego

² Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego

kosztów (głównie w ramach projektów systemowych i Działania 6.2).	z beneficjentami.
Wycofywanie się uczestników projektu lub problemy z rekrutacją osób (w szczególności w zakresie Działania 6.2).	Wydłużanie etapu związanego z procesem rekrutacji do czasu osiągnięcia wymaganego poziomu pozyskania uczestników do projektu.
Częste problemy związane z prawidłową realizacją projektu, rozliczaniem wniosków o płatność, rekrutacją uczestników zgłaszane przez beneficjentów.	Bieżące informowanie beneficjentów w przedmiotowym zakresie, w tym opracowanie szczegółowych wytycznych dotyczących współpracy beneficjentów z IW (IP2) oraz organizowane spotkania z beneficjentami (głównie projektów systemowych 6.1.3). Ponadto na bieżąco na stronie internetowej IW (IP2) zamieszczane są informacje dotyczące prawidłowej realizacji projektu.
Problemy związane z przedłożeniem do weryfikacji pełnego kompletu dokumentów niezbędnych do podpisania umowy.	Przedłużenie terminu dostarczenia wymaganych dokumentów do podpisania umowy.
Realizacja projektów niezgodnie z harmonogramem projektu oraz częste zmiany harmonogramów realizacji projektów.	Pouczanie beneficjentów o konieczności starannego planowania działań w projekcie.
Nieracjonalne planowanie zapotrzebowania na środki dofinansowania oraz nieracjonalne wydatkowanie środków, w konsekwencji zwrot niewykorzystanych środków na koniec okresu rozliczeniowego i wynikające z tego częste zmiany harmonogramów płatności.	Pouczanie beneficjentów o konieczności racjonalnego planowania i wydatkowania dofinansowania oraz o możliwości niekwalifikowania wydatków związanych z wynagrodzeniem personelu w przypadku nagminnych zwrotów niewykorzystanych środków.
PRIORYTET VII	
Problemy związane z prawidłową realizacją projektu, rozliczaniem wniosków o płatność, rekrutacją uczestników zgłaszane przez beneficjentów.	Bieżące informowanie beneficjentów w przedmiotowym zakresie, w tym opracowanie szczegółowych wytycznych dotyczących współpracy beneficjentów z IW (IP2) oraz organizowane spotkania z beneficjentami (głównie projektów systemowych). Ponadto na bieżąco na stronie internetowej IW (IP2) zamieszczane są informacje dotyczące prawidłowej realizacji projektu.
Wycofywanie się uczestników projektu lub problemy z rekrutacją osób.	Wydłużanie etapu związanego z procesem rekrutacji do czasu osiągnięcia wymaganego poziomu pozyskania uczestników do projektu.
Realizacja projektów niezgodna z harmonogramem projektu oraz częste zmiany harmonogramów realizacji projektów.	Pouczanie beneficjentów o konieczności starannego planowania działań w projekcie.
Nieracjonalne planowanie zapotrzebowania na środki dofinansowania oraz nieracjonalne wydatkowanie środków, w konsekwencji zwrot niewykorzystanych środków na koniec okresu rozliczeniowego i wynikające z tego częste zmiany harmonogramów płatności.	Pouczanie beneficjentów o konieczności racjonalnego planowania i wydatkowania dofinansowania oraz o możliwości niekwalifikowania wydatków związanych z wynagrodzeniem personelu w przypadku nagminnych zwrotów niewykorzystanych środków.
Problemy związane z przedłożeniem do weryfikacji pełnego, prawidłowo sporządzonego kompletu dokumentów niezbędnych do podpisania umowy.	Przedłużenie terminu dostarczenia wymaganych dokumentów do podpisania umowy.
PRIORYTET VIII	
Niespełnianie przez przedsiębiorstwa, wskazane z nazwy we wniosku o dofinansowanie, objęte wsparciem projektowym kryterium dostępu i/lub strategicznego.	Renegocjacja, rozwiązanie umowy, wymiana przedsiębiorstw.
Niezgodne z zasadą konkurencyjności przeprowadzanie przez beneficjentów postępowania wyboru dostawców usługi/towaru.	Wprowadzenie stosownych zmian do projektu, tj. aktualizacje wniosku o dofinansowanie do faktycznie udzielonej pomocy.

PRIORYTET IX	
Przedstawianie przez beneficjentów faktur niespełniających wymagań określonych w art. 106 e <i>Ustawy o podatku od towarów i usług</i> , zwłaszcza w zakresie identyfikacji towarów będących przedmiotem sprzedaży oraz cen jednostkowych.	Instytucja Pośrednicząca na bieżąco pisemnie informuje beneficjentów o obowiązku poprawnego stosowania <i>Ustawy o podatku od towarów i usług</i> w przedmiotowym zakresie.
Nieprawidłowy monitoring poziomu osiągniętych wskaźników przeprowadzany przez beneficjentów.	Bieżący monitoring poziomu osiągniętych wskaźników. Zwracanie uwagi, w pismach do beneficjentów, na kwestię poprawności monitorowania wskaźników.
Problemy o charakterze horyzontalnym/ systemowym	
brak	brak
w tym zidentyfikowane problemy ze stosowaniem ustawy <i>Prawo zamówień publicznych</i> (bez podziału na Priorytety)	
brak	brak

III. INFORMACJA O ZGODNOŚCI REALIZACJI PRIORYTETU Z PRAWODAWSTWEM

Należy odpowiedzieć na pytanie, czy zapewniono zgodność realizowanego Priorytetu z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych, pomocy publicznej oraz zasadami polityk horyzontalnych, o których mowa w PO KL. Jeżeli udzielono odpowiedzi przeczącej - stosowne wyjaśnienie należy zawrzeć w pkt II.5 sprawozdania.

1. Czy zapewniono zgodność z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych?

TAK

NIE

2. Czy zapewniono zgodność z zasadami pomocy publicznej?

TAK

NIE

3. Czy zapewniono zgodność z zasadami polityk horyzontalnych?

TAK

NIE

W przypadku niezgodności z zasadami polityk horyzontalnych należy wskazać przyczyny.

IV. ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK 1: Osiągnięte wartości wskaźników

ZAŁĄCZNIK 2: Przepływ uczestników projektów realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 3: Określenie statusu na rynku pracy osób, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 4: Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu, znajdujący się w dwóch grupach wiekowych 15-24 i 55-64 lata

ZAŁĄCZNIK 5: Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu ze względu na wykształcenie

ZAŁĄCZNIK 6: Przedsiębiorstwa, które przystąpiły do udziału w projektach realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 7: Wartość udzielonej i wypłaconej pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* w ramach PO KL (w PLN)

ZAŁĄCZNIK 8: Protesty/ odwołania

ZAŁĄCZNIK 9: Monitorowanie projektów innowacyjnych i ponadnarodowych³

ZAŁĄCZNIK 10: Informacja o wykonaniu wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w ramach Priorytetu

V. OŚWIADCZENIE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ

Sprawozdanie oraz załączniki do sprawozdania podpisuje osoba posiadająca do tego stosowne upoważnienie. Szczegółowe wytyczne w tej sprawie regulują procedury wewnętrzne danej instytucji.

Oświadczam, iż informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą.

Data	
Pieczęć imienna i podpis osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania w imieniu Instytucji Pośredniczącej PO KL	

INFORMACJE DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO*

*wypełnia Instytucja Zarządzająca PO KL

Imię i nazwisko osoby weryfikującej sprawozdanie	
Data	
Podpis	

³ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego